

Poština plačana  
v gotovini

# Ponedeljek

Leto III.

Ljubljana, 14 oktobra 1929.

Str. 41

## Francosko jugoslovensko slavje v Ljubljani

Velika manifestacija povodom odkritja spomenika Napoleonu in Iliriji oživljeni — Praznik jubilejnih svečanosti  
Ljubljana je na čelu Jugoslavije znova učvrstila tesno prijateljsko zvezo s francosko republiko

Ljubljana, 13. oktobra.

S silnim zamom, ki se da čuti in opaziti le ob redkih zgodovinskih slavjih, je danes Ljubljana odkrila spomenik imperatorju Napoleonu in Iliriji oživljeni. Gotovo ne pretiravamo, če povemo, da je poglavitna skrb vsestransko vestnih aranžerjev bila posvečena nebeskemu vremenarju, ki pa je tudi za današnje nedeljo izkazal svojo velikodušno naklonjenost. Iz meglice se je izmotalo krasno jutro, ki je najvplivalo solnčni dan, vreden tako veličastne manifestacije, kakor je Ljubljana v letih po vojni izza regentovega obiska ter izza vsesokolskega zleta ni doživela.

Zivljenje je vladalo na ulici že zgodaj. Vsa Ljubljana se je prebudila okrašena z nešteti državnimi trobojkami, sleherni se je potrudil, da pripomore k sijaju zgodovinskega praznika. Razen dolgih državnih trobojk, ki so piapolale s streh, so mnogi hišni posestniki osobito v sredini mesta okrasili okna cvetjem in zastavicami, trgovci so opremili svoje izložbe z zgodovinskimi slikami in trikolorami in celo avtomobilisti so dekorirali svoje stroje z malimi praporki.

Dopoldanski vlaki so dovedli v Ljubljano mnogotere deputacije nacionalnih organizacij in občinstva, isto vlogo so v veliki meri izpolnili tudi številni avtobusi. Tako se je že kmalu po osmi uri razvil po ljubljanskih ulicah močan dotok okoliških prebivalstva, a Ljubljana sama je odmevala v sozvočju godb, fanfar, organizacijskih povelj in strumnih koračnic posameznih organizacij, ki so osredotočile svoj pohod proti zbirališču okrog Vodniškega spomenika. Bilo je na nogah vse mesto. A izvrstno urejena rediteljska služba je s pomočjo policije vzdrževala kar najboljši red od priletka do kraja.

Poleg vzorne rediteljske službe in predvarno strnjenegega programa je prekrasno vreme pripomoglo k najlepšemu uspehu grandiozne manifestacije. Že v trenutku, ko se je na čelu ogromne povorke pomaknila sokolska konjenica skozi središnje mestne ulice, je solnce razlivalo nad Ljubljano svoj zlati blagoslov. In tako zlata je bila nato vsa nedelja, povečšana s prisotnostjo deset in desetisočglave množice, z velebnimi govori mestnega župana dr. Puca, ministra poslanika g. Darda in zastopnika vlade generala Hadžića ter z divnimi poklonitvami, med katerimi je osobito salut zastopnika francoske vojske generala Roseta ustvaril najgloblejše pijetno razpoloženje. Nepozabni trenutki, nepozabni jubilejni dan!

### Slavnostni sprevod

Krekov trg je že kmalu po devetih nudil divno živobojno sliko. Prispela je sokolska konjenica, ki se je postavila tik palače finančne uprave, prikorakale so vrste Sokolov, istočasno se je pojavila četa vojaštva v novih uniformah, z vojaško godbo. Kmalu so bili na mestu tudi oddelki Orlov in Orlic, pridobile so pod vodstvom učiteljev in učiteljic množice dijakov in dijakinj, pojavili so se skavti, prihajale so od vseh strani dame v narodnih nošah. Pred Mestnim domom so se uredile čete gasilcev, tam čez Zmajski most je bilo opaziti zbiranje članov ljubljanskih pevskih zborov, zopet drugod so se zbirali člani narodnih društev in organizacij.

Vseposvods v okolici je vzvalovilo bučno življenje. Med množicami so se kretali spretni reditelji, ki so izvrševali ukaze organizatorjev sporeda in poznejše povorke. Na trgu so odmevala rezka vojaška povelja, sokolski vzkliki, povelja gasilskih načelnikov, klicji skavtovi. Med vse to se je mešal ščebet naše šolske mladine, ki je zrla v vso pisano gnečo veselih, vedrih lic.

— Živela Jugoslavija! so vzklikali malčki neprestano in mahali proti množicam, ki so tvorile gost špalir na pločnikih.

— Živio kralj Aleksander! je odjeknilo iz vrst srednješolcev gori na Poljanski cesti.

Vzkliki mladine so se čuli kakor poziv in naenkrat je zaorilo vse v burnem pozdravu domovini, kralju in Franciji.

Takoj po 10. se je pričela formirati impozantna povorka, razpored je vodil magistratni ravnatelj Šebenik.

Na čelu sprevoda je zablestela stan-

arta sokolske konjenice. Za njo je stopala vojaška godba pod vodstvom višjega kapelnika dr. Čerina. Rezko povelje, odločni koraki in pojavila se je častna četa vojakov s čeladami na glavah, oboroženih s puškami. Za njimi je stopil v vrsto številni oficirski zbor. Na odprtem prostoru se je tedaj pojavila šolska mladina. Na stotine je bilo mladih punčk s cveticami v rokah, učencev meščanskih šol, gojencev in gojenk raznih zavodov, trgovske šole, učiteljska, dijaštva vseh ljubljanskih srednjih šol.

— Hoj, ali je mladine! so se čuli neprestani vzkliki iz špalirjev. Matere gledajoče svoje otroke, so bile ponosne, očetom je z obrazov sijalo zadovoljstvo in pozdravljanje kar ni bilo kraja. Dijaki in dijakinje so nosili razne lepence, da z njimi podajo tribut spominu Napoleona in neznanega francoskega vojaka.

Za šolsko mladino je korakalo zastopstvo Ženskega saveza, dame v narodnih nošah so enako nosile krasen venec in enakega za njimi zastopniki profesorskega društva. Pojavila se je sokolska godba in po ulicah je zmogovito donela sokolska koračnica. Za godbo, 17 praporov in starešinstvom JSS so stopale dolge vrste Sokolov iz mesta in okolice, pa tudi iz oddaljenih krajev. Takoj za njimi so se zvrstili gasilci, skupno gotovo nad 200. Na čelu jim je stal starosta JGZ Josip Turk v spremstvu poveljnika ljubljanske gasilske župe župana. Prvi oddelki je vodil starosta Drašler iz Borovnice, drugega Hojan in tretjega Arhar iz Št. Vida. Modre uniforme gasilcev so v sprevodu tvorile izredno slikovit kontrast napram ostalim že itak pestrobujnim skupinam. Za gasilce je stopalo s praporom na čelu zastopstvo UJNZB, takoj za njimi pa je neutrudno svirala železničarska godba »Sloga«. Za njo so korakali oddelki Orlov in Orlic z 12 prapori. Kakor cvetje je bilo v sprevodu naše ženstvo. Pogled na okrog 100 narodnih noš je bil zares presenetljivo lep. Pač že dolgo nismo videli tako močne in učinkovite skupine. Sledila so ljubljanska pevska društva s tremi prapori. Pevcevi je bilo skupno zastopanih v povorki nad 200. Izredne simpatije so bile deležne strunne skavtske vrste; pogumna, zdrava mladina! Za viško godbo »Gradašca« so stopala društva naših akademikov s staroslovnim praporom »Triglava«, nato precejšnja skupina rezervnih oficirjev v uniformah, bojovníki iz svetovne vojne in člani še vseh mnogobrojnih društev in organizacij, ki so se prijavile h proslavi. Sprevod so zaključile originalne skupine narodnih noš na štirih vozovih. Sprejeda sta se vozila fant in dekle na okrašenem koleslju, na ostalih treh vozovih, ovenčanah z zelenjem, pa so sedeli moški z vivčki, žene in dekleta s cekarji, iz katerih so pridno razmetavale cvetje. Široko so se raztegovali mehovi harmonik in od časa do časa je planšar zatrobil v rog...

Poslednje meglice so se že zdavnaj razblinile pod toplo prigrjavajočim solncem, ko se je vila impozantna in nad vse živahna povorka po Mestnem in Starem trgu čez Šentjakovski most gor po Zoisovi cesti na svečanostni prostor okrog spomenika na Valvazorjevem trgu.

### Častni gostje

Med tem so se bili na lepo urejeni terasi na knežjem zidu že polnoštevilno zbrali odlični povabljeni, ki jih je sprejemal župan dr. Puc. V spremstvu velikega župana dr. Vodopivca se je z avtomobilom pripeljal zastopnik vlade vojni minister general Hadžić, takoj nato je prispel avto, v katerem je Oton Župančič dovedel na slavnostni prostor dragega jugoslovenskega prijatelja univ. prof. Haumanta in inž. Vignerota, nakar je sledil prihod kraljevega zastopnika divizionarja Save Tripkovića, francoskega poslanika ministra Darda, generala Roseta in ostalih francoskih gostov. Na slavnostni tribuni je tako bila zbrana prominentna družba predstavnikov civilnih in vojaških oblasti. Prispeli so: predsednik vds. dr. Rogina, ljubljanski knezoškof dr. Jeglič in še nekateri višji cerkveni gospodje, starosta JSS Gangl, mestni poveljnik general Popović, rektor dr. Dolenc, magistratni ravnatelj dr. Zarnik, prosvetni šef dr. Lončar,

ravnatelj vseh ljubljanskih prosvetnih zavodov, občinski svetniki in zastopniki naših gospodarskih krogov s predsednikom zbornice TOI Jelačinom in



Napoleon Bonaparte

generalnim tajnikom dr. Windischerjem na čelu, nadalje zastopniki nacionalnih in kulturnih društev, osobito tudi ženskih organizacij z go. Franjo Tavčarjevo in drugimi damami.

Slavnostni prostor je bil daleč naokrog ob vtoku ulic, vodečih na trg, zavarovan pred »invazijo« številnega občinstva s kordoni policije in rediteljev v obližje spomenika so bili pred prihodom sprevoda razen povabljenih gostov pripuščeni samo novinarji, donalci vencev, častniki in posamezni funkcionarji. Osobje Radio Ljubljane je na nizkem govorniškem odru v neposredni bližini spomenika postiralo mikrofon in aparate za oddajanje, filmski operater g. Badjura je v spremstvu mnogih fotografov nameščal svoj aparat ter pridro-



Valentin Vodnik

snemal skupine dohajajočih gostov. Vsa okoliških hiš so bila že davno pred prihodom sprevoda gosto okupirana. Lagodno so v pohlevnem vetriču plapolale standarte na 71 rdečih drogovih. Dve beli zagrinjali sta pred krasnim solničnim dnevem zakrivali bronasto glavo cesarja Napoleona in Ilirije oživljene.

### Razpored na slavnostnem prostoru

Okrog pol 11. se je po Emonski cesti začel približevati slavnostnemu prostoru veliki sprevod s sokolsko konjenico na čelu. Mogočni takti vojaške koračnice so mahoma dvignili navdušenje. Potrajalo je gotovo pol ure, preden se je ogromna povorka po točno določenem redu in razporedu razvrstila v širokem krogu, dopolnjujoč neprestano liki pe-

ster mozaik prekrasno skupinsko sliko. Pogled s tribune je bil naravnost očarljiv. V polkrogu neposredno pred spomenikom so se postirali nosilci vencev z nekaterimi lepimi narodnimi nošami v sredini. Na desni se je v osmerostopu ustavila sokolska armada, levo od nje gasilske čete, Orli in zadaj na levi častna četa ljubljanskega vojaštva. Vmes vse naokrog ter doli do bližine univerze, kjer je fronto presekal sokolska konjenica, so stale množice dijaštva, društev in raznih korporacij. A pod spomenikom v fronti križevniške cerkve se je nahajala vojaška godba pod vodstvom višjega kapelnika dr. Čerina in združeni pevski zbori pod vodstvom dirigenta Zorka Prelovca. Tik pred obema glasbenima korporacijama je narodno ženstvo, pretežno v krasnih narodnih nošah, s skavti izpopolnjevalo prelesto okvir spomenika. Kakor sokol, srebrno blesteč v sijaju jesenskega solnca, je med tem krožil nad mestom aeroplan »Ljubljana« in sipal propagandne letake.

— Pomozi Bog, junaci! je vojni mini-

### Pozdravni nagovor župana dr. Puca

Jutri poteče 120 let kar je cesar Napoleon s Schönbrunskim mirom ustanovil »Ilirske province«. V njih so bile združene Kranjska, Goriška, Trst, beliaški okraj, Dalmacija, skupaj skoro polduzi milijon prebivalcev z glavnim mestom Ljubljano. Privkrat v zgodovini so bili združeni Srbi, Hrvatje in Slovenci v eni državni organizaciji, ki je dobila pomembno ime Ilirija, označeno je takrat da so vsi trije en narod, ki ima skupno ime in usodo.

V tem leži najvažnejši moment Napoleonovega ukaza. Francoski režim bi bil mogoč bil nasilen in krut. — deistvo, da je veliki cesar Francozov spoznal in proglasil enakost Jugoslovenov, bi bilo izbrir salo vsako krivico.

Toda ta režim ni bil nasilen ne krut. Francoski kuzernerji prvi maršal Marmon, so prosvitljeni duha francoske revolucije videli, da biva v teh deželah narod, ki je bil ubit do stoletnem suženstvu. Češar socialna struktura ni odgovarjala načelu enakosti in bratstva, ki se skoro ni zavedal samega sebe. Ta narod je bilo treba dvigniti duševno, privedati ga na zapadno kulturo, dati mu samozavest tako v narodnem kot socialnem pogledu.

Francija je storila v tem pogledu, kar je mogla. Polex maršala Marmona gre tozadevno največja zasluga Charlesu Nodieru, češar visoka inteligenca in srčna kultura mu je pomagala vzlubiti naš rod in našo zemljo. Kakor je Napoleon spoznal veliko strateško in gospodarsko važnost ilirskih dežel, tako je Nodier razumel, da »imajo ilirske dežele veliko prednost radi svoje srečne lege, ker imajo zvezo z najlepšimi literaturami na svetu.

Oporo se našli Francozi v krogu onih prosvitljenih slovenskih mož, ki so baš tista leta prej delovali na duševnem preporodu Slovencev. Na čelu sta bila Zois in Vodnik, ki je v trenutku, ko te zaplapolala na ljubljanskem trgu francoska trikolora postal navdušen prijatelj Francozov. On, ki je bil Slovenec iz dna svoje duše je prvi razumel pomen Napoleonove proklamacije, videl je v svojem duhu, kako se združuje ilirski rod od Triglava do meja Grecije, videl je z zapadno kulturo prepoznano svobodno in mednarodnem prometa obogatelo ljudstvo, ponosno na svoj rod in svoje ime in zaklical je: Ilirija vstani!

Zal ni ves narod razumel takrat še pomena teza poziva. Stoletna suženstva so zatemnili narodu misli in mu skalila pogled. Orej, rojen v kletki, ne ve, kaj so sinje višave; da znaš ceniti svobodo, moraš biti vsaj enkrat svoboden!

Boš-li narod moi razumel danes ta klic? Glej, nisi čul bobnov onih, ki so 14. julija 1789. naskočili Bastilio. Nisi doumel klica svojeza prvega pesnika-preroka. Le malo sinov si imel, ki so l. 1848. umeli pomen strelov na dunajskih barikadah. Padla sta 1909. Adamič in Lunder, na vendar nisi bil še v svoji celoti zrel za svetovno vojno. Boš narod moi, razumel danes ta klic? Ilirija vstani! Danes Te kliče Tvoj kralj, Tebe svobodnega na svobodnih tleh! Boš našel v sebi moč, da vržeš iz sebe vse, kar je nilega, boš znal izbiti svoj pogled, da boš videl pred seboj bleščeči cilj: svojo lastno srečo, moč in uzled med narodi sveta?

Glej, veliki cesar Francozov ti je sam podpisal pravdo. Njegova Ilirija je prvi svit lenše bodočnosti, je predhodnica Jugoslavije. Tako se snuje vez iz stoletja v stoletje, zato se spominjamo danes s hvaležnostjo velikega cesarja.

Spominjamo pa se s hvaležnostjo tudi francoskega naroda. Današnji dan naj je tudi dan zahvale niemu. Hvaležni smo mu za to, kar je storil za nas pred 120 leti, hvaležni za svobodo, ki nam jo je dal, za šole, ki nam jih je ustvaril, za kulturo ki nam jo

ster general Hadžić pozdravil častno četo.

— Bog ti pomogao! se je gromko glasil odgovor, nakar je vojni minister izvršil ogled ter se podal k skupini oficirjev, ki so istotako gromko odzdravili njegovemu pozdravu.

Vedno bolj se je med tem na slavnostnem prostoru kopičila skupina k skupini. Zanimivo je bilo opazovati francoskega generala Roseta, ki se je približal spomeniku, ga z dopadajenjem ogledoval in obenem simpatično motril naše vojaštvo.

Slavnostni spored se je pričel z mogočno uverturo. Združeni pevski zbori so pod vodstvom Zorka Prelovca krasno ubrano zapeli Ipavčevo: Ilirija vstani! Zbrana množica je pesem poslušala odkritih glav. Znak vojaške trombe je nato najavil slavnostni nagovor mestnega župana dr. Dinka Puca, ki je živahno pozdravljen stopil na govorniško tribuno, v bližino mikrofonta. Preko zvočnikov nameščenih na vogalih bližnjih hiš so preko trga glasno donele njegove tehtne pozdravne besede.

je prinesel, za spoštovanje, ki za je izkazal našemu jeziku In hvaležni smo Franciji da je to česar ni mogla dovršiti prejšnje stoteletje, izvršila v tem stoletju, ko so njeni sinovi padali v stotisočih in prelivali svojo kri tudi za našo svobodo! Počastiti smo hoteli zato spomin francoskega vojaka, ki je že pred 120 leti se za nas boril na naši zemlji; poožili smo pod ta kamen njegov pepel, da bo nam in znanecem spomenik žrtve, ki jih je doprinesel francoski narod za nas.

Nous avons élevé ce monument pour que notre nation ne cesse jamais de parler d'Illyrie qui, état précurseur de la Yougoslavie, a pour la première fois réuni en elle les fils des trois races yougoslaves, Serbes, Croates et Slovènes. Nous l'avons élevé à la mémoire du grand Empereur qui, le premier, a vu l'importance de notre pays et a donné à notre langue la place qu'elle méritait. Nous la vous élevés en remerciement à la grande nation française qui a fait tant de sacrifices pour nous. Nous l'avons élevé en l'honneur de l'armée française qui a combattu aussi pour notre liberté et du soldat français qui est tombé pour nous.

Ta spomenik Ilirije oživljene naj bo narodu v oimnin. Napoleonu v spomin, Franciji v zahvalo Zavesa pad!

Ti pa neznanji vojak Napoleonove armade, ki si padel za našo svobodo na naših tleh, počivaj med nami v slavo in čast tvoje velike domovine!

Ob besedah: »Zavesa pad!« sta bili odstranjeni obe zagrinjali in v zlati jenseški dan sta zasijala obraza Napoleona na eni in Ilirije oživljene na drugi strani spomenika. Razantna salva je pretresla ozračje in županovemu vzkliku na čast Jugoslaviji in Franciji je sledil buren odziv desetisočglave množice. Vidno vzradoščen je poslanik Dard čestital županu.

### Okrog spomenika

Visok je 14 metrov, viden daleč naokoli. Zlasti je lepa perspektiva Vozove ulice s spomenikom v ozadiju ob pogledu s Kongresnega trga. Na širokem postavku z izbočenim robom kipi obelisk navzgor, na vogalih podstavka pa stoje štiri 1.80 m visoki in 40 cm debeli vozalni stebrički. Spomenik je ves iz lepega beleza hvarskega marmorja, 16 kvadratov je nanizanih drug vrh drugega, a na komici sije zlati zrb Ilirije.

Koliko so za spomenik porabili materiala? Približno 20 kubikov marmorja, ki te veljal v Ljubljano postavljen 56.000 Din. Stroški prevoza in obdelave na so bili seveda tudi precejšnji. Skupne brene v iznosu 100.000 Din si delijo mestna občina, Glasbena Matica in Francoski institut. Delo je prevzela domača kamnoseška tvrdka Toman in za v določenem roku izvršila. Oba močno izrazna obraza, ki ju je modeliral akademski kipar Dolinar, je vllil zagrebški livar Obiak, naš rojak. Postavljanje spomenika in preureditev trga je poleg faktorjev mestnega gradbeneza urada ves čas nadzoroval arhitekt Plečnik, oče celotnega osnutka.

Na spomeniku so od prvega do petega kvadra navzgor vklesane zlate črke napisov, ki jih je sestavil pesnik Oton Župančič. Pod glavbo velikega imperatorja stoji Vodnikov stih:

NAPOLÉON RÉGHE  
ILIRIA VSTAN  
DUH STOPA V SLOVENZE  
NAPOLÉONOV  
EN SAROD POGANJA  
PREROUEN VES NOV

Na nasprotni strani, pod zlavo Ilirije pa je vklesano:

NA GREZIE ZHELU  
KORINTO STOJI  
ILIRIJA V SERZU  
EVROPE LESHU

Na strani proti Rimski cesti je napis v francoščini:

SOUS CETTE PIERRE  
NOUS AVONS DEPOSE  
TES GENDRES  
SOLDANT SANS NOM

DE L'ARME  
NAPOLEONNE  
POUR QUE TU  
REPOSES

AU MIEU DE NOUS  
TOI QUI EN ALLANT  
A LA BATAILLE  
POUR LE GLOIRE  
DE TON EMPEREUR  
ESTOMBE  
POUR NOTRE  
LIBERTE

A na nasprotni strani, proti križevniški cerkvi, blesti pietetna poklonitev prahu neznanega francoskega vojak:

NE VEMO KJE  
SI SE RODIL  
NE KOD  
TE JE VIHAR PODIL  
PRI NAS SI PAL  
ZA NAS SI PAL  
DA JE NAS ROD IZ MRAKA VSTAL

## Salut predstavnika francoske vojske

Županovemu govoru je sledil nepozaben prizor, ki je uprav fasciniral vso okolico. Zastopnik francoske vojske general Roset je prevzel bronasto palmo francoskega vojnega ministrstva, ki sta jo dotlej nosila en naš poročnik in podčastnik ter jo položil ob vzhodno spomenika. Oddaljšal se je nato na pet korakov, izvlekel sabljo, pozdravil z njo in nato v dveminutnem molku izkazal čast Napoleonu, Iliriji oživilni in neznanemu francoskemu vojaku, počiva-jočemu v vzhodno spomenika. Ko je spet dvignil sabljo k pozdravu in jo vtaknil v nožnico, je ozačje pretreslo burno vzklikanje na čast Franciji, pojačeno mu osobito ob prizoru, ko se je na govorniškem odru pojavil zastopnik francoske vlade poslanik Dard.

— Živijo Dard! — Vive la France! — Vive la Yougoslavie! — Živela Jugoslavija! je vzradoščen odvrnil minister Dard in je šele po daljših ovacijah mogel pričeti s svojim velikim, znamenitim nagovorom, ki ga je govoril francoski in se v slovenskem prevodu glasi:

## Velik govor francoskega poslanika

Gospod minister gospod župan, gospod! 120 let potem, ko je Napoleon I. ustvaril Nirske pokrajine, je hotelo mesto Ljubljana proslaviti s trdnim spomenikom časno združitev enega dela Jugoslavije s stariim francoskim cesarstvom. Njeg. Veličanstvo, kralj in kr. vlada sta poslala zastopnika, gospoda vojnega ministra na to slovesnost.

Čast mi je izraziti Vam tukaj iskreno zahvalo vlade republike. Francija bo globoko ginjena od znakov tako nežnega prijateljstva; visoko bo cenila takšno svedočanstvo. Ta spomenik bo govoril, da se francoski vojak, zvest omenitemu idealu svojega naroda, ni nikdar pojavil na jugoslovenskih tleh drugače kot osvobodilec in prijatelj. Spominjal bo vse tri veje jugoslovenske družine, da je bila Francija navzoča tudi ob zori njihove neodvisnosti. Od ilirskega spomenika v Ljubliani do francoskega grobišča v Bitolinu bo držala neprekinjena veriga spominov ter ustvarila na neomajni podlagi tesne vezi med obema državama, ki bosta poslel kot zaveznika štutila evropski mir.

General Bonaparte se je pojavil v Ljubliani 28. aprila 1797 ob osmih zjutraj, prišedši iz Gradca. Spremila sta ga generala Masséna in Murat. Nastanil se je v Skofiji, se nekoliko odpočil in se ob devetih pokazal pri oknu zbrani množici. Eden Vaših rojakov nam ga opisuje: nizke postave, rjavie polti, ki vleče na rumeno, vdrtih lic, ravnega nosa, vdrtih oči, zelo živahen ter izrazito zledajoči okoli sebe; kratkih besedi, s čela se mu čita razumnost; obrava zelo preprosta. Ko je spreljel svoje častnike, je obvedoval z nekaterimi generali in preprostimi grenadirami.

Iz Ljubliane je 28. aprila vrhovni poveljnik vojske v Italiji pisal divizijskemu generalu Bernadotteu, ukazujoč mu, naj pošlje dva bataliona v Palmanovo, kjer so bili 30. aprila potrjeni predhodni dogovori v Leobnu, ki so kronali nesmrtno zmago.

29. aprila ob dveh popoldne je general Bonaparte zapuščil Vaše mesto v družbi pribočnika in v spremstvu 12 lovecv. Murat in Masséna sta ostala tu še nekaj dni. Ker se mu je mudilo na kongres v Rastadt nato pa v Pariz je bil Bonaparte pravkar dal zasedeti Jonske otoke. S svojim sokolim vzrodom je to osemindvajsetletni mož spoznal pot proti Orientu in sanjal o Aleksandrovski slavi. Manj ko leto dni pozneje je odstopoval v Egipt.

Leta 1805, potem pa 1809., no Slavkovem in po Wagramu je Napoleon I. raztegnil svoje gospostvo do Dubrovnika, nato do zagrebških vrat in tako združil v svoji kratkotrajni imperiji več letja dežel, katere je naša skapna zmaga eno stoletje pozneje prepuščala njihovim prirodnim usodi, združivši jih z njihovimi brati v Srbiji. 22. januarja 1810. je Karadjordje, ki se je že sedem let boril za osvoboditev Srbije, pisal Napoleonu: »Po pravici Vas imenujem Velikega, kajti mnogi narodi so Vam dolžni zahvala za svoji obstanek in sedanje blagobitje.« Zlasti še Ilirija nedavno od smrti obiena, kjer bivaio naši plemenski bratje.

Z ustvaritvijo Ilirskih dežel je Napoleon nameraval nadaljevati silno borbo, v katero je bil zapleten in ki bo brez dvoma ostala kot eden naporenitivših prizorov v zgodovini. Na eni strani se je hotel polastiti kopnih in morskih potov proti Carigradu, na drugi strani pa postaviti italijanskemu kraljestvu nekako obmejno pokrajino ob bok proti Avstriji. Ker pa je izšel iz francoske revolucije, ki je bila proglasila pravice narodov, je bil ves prešinjen z njenim duhom. Kakor je to povedal na njegovem grobu maršal Foc, je dobro vedel, da je nad vojno mir. Njegova traina zasluga pred bodočnostjo bo ta, da je bil velik buditelj narodov in pobornik demokracije. Njegov realistični duh, venomer hrepenec po miru, katerega ni mogel doseči, je sredi bojev zasnoval obširne načrte za evropsko federacijo, kot da bi slutil te, ki se jih danes znova lotevamo. Njegove osvoboditve (to sedaj priznavajo celo naši nasprotniki) niso imele drugega smotra. Brezplodne niso bile. Zrno, ki ga je vsejal v Vašo plodno zemljo, je obrdilo za njim in vi ste pozvani na žetev.

Maršal Marmont, vojevoda Dubrovniški, je bil pod Napoleonovim navdihom organizator Ilirskih dežel. Tu je bival skoro neprekinjeno od 1806. do 1811., spočetka na čelu čet, ki so zasedle Dalmacijo po brat-slavski puzodbi, pozneje kot vrhovni guverner Ilirskih pokrajin po mirovnih puzodbah v Schönbrunnu in na Dunaju. Ker se je s svojimi četami udeležil pohoda I. 1809., je bil s 35 leti imenovan za francoskega maršala.

Kot potomec plemenite rodovine, ki je šla z revolucijo, izobrazen, celo učenjak, viuden, vnet za sijaj, človekoluben in plemenit, si je Marmont prizadeval, da se pripklji ljudstvom, ki so mu bila zaupana. Zagotovil je red in blagobit med njimi ter jim prihranil vojne nadloge. Potrebno živijo je poslušal njih pritožbe in se zastavil za njih pravice. Želel je storiti še več in se je drzno napotil na pot smrtne in družabnega napredka pokrajine, ki so ga dotlej

njihovi gospodovalci zancmarjali ali zaničevali.

Marmont je prehodil vso deželo. »Niti enega mesta ni, piše, »niti ene vasi, ki je ne bi bil posejil; niti ene gore, ki ne bi bil zvedel za njeno ime.« Priljavil je osnovni dekret z dne 15. aprila 1811, ki bi zaslužil poglobljeno proučevanje in ki je skratka dal Iliriji demokratsko in centralizirano organizacijo.

Marmontovo ime je spojeno z veličastno tristo kilometrov dolgo cesto, ki jo je dal zgraditi v Dalmaciji navzlic največim prirodnim težkočam z rokami ali pod nadzorstvom svojih čet. V skale vklesani napiso so pravili potnikom imena polkov in polkovnikov, ki so napravili to civilizacijsko in mirovno delo. Marmont je dal živahno pobudo za javne zgradbe in za izkoriščanje rudnikov. Lepšal je mesta in poklonil osobito Ljubliani mični park v Tivoliju. V Vašem mestu je imel pravcati dvor, ki je slovel po svojem sijaju in ki ga je nadaljeval njegov naslednik general Bertrand. V Francijo je poslal mnogo stipendistov. Osnovjal je 6 hrvatskih polkov, sličnih onim, ki so že služili stari francoski monarhiji. Več teh regimentov se je udeležilo pohoda v Rusijo in Napoleon je kasneje Marmontu izjavil, da ni še nikdar videl hrabrejših in rednejših vojakov.

Toda največjo zahvalo Jugoslavije zasluži Marmont s tem, da je v svojem odloku 4. julija 1810. preosnovl solstvo ter uvedel pouk deželnega jezika, hkrati pa osnoval v Ljubliani osrednjo šolo za slovenski višji študij, ki je bila prva svaštev vaše univerze, Člen 44. določa, da sme vrhovni guverner pooblastiti diake, ki so končali svoje nauke, da postanejo zdravniki, stavniki, inženjerji, lekarnarji, ranocelniki in juristi na ozemlju Ilirskih provinc.

Ljubljansko vseučilišče je izziniilo pred Napoleonovim padcem. Zopet se je otvorilo po velikih vojni, ob ustanovitvi jugoslovenske države in bo posihodob nosilo naziv: Univerza Aleksandra I.

S preporodom narodnega jezika je nastopil literaren in političen pokret, ki ga posihodob ni moglo nič ustaviti in ki upravičeno je verz velikega pesnika Vodnika, vklesan na ta pomnik: »Napoleon rezhel: Ilirija vstan!«

Ali koliko drugih sinov Francije je z Marmontom stopilo na vaša prijateljska tla! Naj naveden med najsлавnejšimi je generale: Molitor, Lauriston, Mathieu Dumas, d'Anthouard, Clausez, ki je poveljeval vojski leta 1809. in postal maršal v Alžiru, Bertrand, ki je nasledoval Marmonta in spremljal Napoleona na otok Sv. Helene, Junot duc d'Abantés in Fouché vojevoda Otrantski, ki sta bila zadnja generala guvernerja Ilirije. Las Cases, pisec »Spominov«, Fabvier, ki se je boril za neodvisnost Grčije. Neredko srečamo med vami potomec naših vojakov, ki so spoliili našo kri z vašo. Toda v seznamu, ki ga moram okrajšati, je treba omeniti zlasti Charlesa Nodiera, da pridružim vojaški slavi Francije žarenje njene prosvete.

Nodier je prišel v vaše mesto, takrat prestolnico Ilirskih dežel, leta 1812. Bilo mu je šele 31 let. Enciklopedični duh, novinar pesnik, romanopisec, jezikoslovec in prirodopisec se mora smatrati kot eden prvih naših slavistov. Kot vodja knjižnice je postal lastnik in glavni urednik »Ilirskega Telegrafa«, ki ga je izdaljal v francoščini, italijanščini, nemščini in kakor se je takrat dejalo, ilirščini. Priobčil je v njem o jeziku in slovstvu Vaše domovine mnogo člankov, ki jih je pozneje donatisnil »Journal des Débats«. V Ljubliani je zasnoval dela: Jean Sbozar, Smarra, Mademoiselle de Marsan. Leta 1821. je ob ljubljanskem kongresu poveljeval krasoto vašega mesta, čvrsto in zdravo prebivalstvo in dostavil, da je glede npravnstvenih vrlin nemožne najti popolnejših ljudi.

Duhoviti mož, pripovednik brez primere, predhodnik naših velikih romantikov, je Nodier načeloval 20 let v Arsenalski knjižnici akademskemu salonu, ki še sedaj služe. Svoje posetnike je očaroval z bleiskom in množičnostjo svojih pripovedi in je rad ter pozostoma z ganjenim obuial spomin na veličastne hrube in zlate obale drage Ilirije »kakor zaslediš — je pravil — pod viharim neboim kočček čisteza obzoria, kjer se spomin odpočije.

Ob koncu leta 1813. je za Bertrandom in Junotom prispel Fouché v Ljubliano; šlo je za izpoznanje. Skoraj ni ostalo od francoskega gospostva v Iliriji nič drugeza kakor veliki spomini, ki ste jih zbrali: toda usojeno jim je bilo obroditi sad. Nevilhta je dopsešla razcvet semen!

V osnovo tega spomenika ste položili telesne ostanke Napoleonovega vojaka, padlega v letu 1813. za obrambo Ilirije. Plemenita in ginljiva misel, kateri je zospod predsednik Francoskega instituta v Ljubliani znal dati v slovensčini in francoščini jednat izraz.

Vam gre hvala, da bo tudi Velika armada imela svojega Neznaneza vojaka, skromnega in vzvišeneza junaka, brata polituca, ki počiva pod Slavotokom, kamor bomo po-

mirjeni in hvaležni prihajali premissliat o naši skupni usodi in o naukih zgodovine.

Z veseljem bo Francija zrla, kako počiva med prijateljskim narodom, čigar kri je tako obilno tekla z njeno. S nosom bo cenila poklonstvo, ki ga je izkazal svobodni rod enemu njenih otrok.

Naj na ta spomenik, posvečen plodovitim borbam in trpljenju preteklosti, posilmal žari s prijateljstvom Francije in Jugoslavije njiju skupni ideal prosvete, pravice in miru!

Med poslanikovim govorom so z gradu odjeknili nekateri topovski strelji in splašili trume ljubljanskih golobov, ki so se z letalom vred živahno spreletavali nad mestom, vzbujajoč pozornost vse zbrane množice. Pač najnežnejši simboli miru in zvestobe!... Okrog govorniške tribune so bili zbrani vsi fran-

## Beseda zastopnika vlade ministra Hadžića

— Dragi, mili moji bratje! Pred več kakor sto leti je veliki pesnik Valentin Vodnik zapisal velike besede: »Ilirija, vstani!« Ta veliki nacionalni pesnik je bil upravičen zapisati te besede, zahvaljujoč zmagi francoske vojske, s katero so bili v Iliriji združeni Slovenci, Hrvati in del Srbov. Ilirija, dragi bratje, je bila prava predhodnica današnje velike Jugoslavije. Kakor je tedaj Napoleon ustvaril Ilirijo, tako smo si mi ustvarili veliko Jugoslavijo. In vedno vidimo Francoze ob sebi. Prah francoskega vojščaka, ki ste ga položili v ta spomenik, je simbol neštetihi žrtev hrabre francoske vojske, ki se je borila z nami rame ob ramenu. In tako tudi danes, ko živimo v svoji veliki Jugoslaviji, vidimo ob sebi svoje stare prijatelje, predstavnike mogočnega francoskega naroda. Spomenik, čigar odkritju prisostvujem v imenu vlade, je simbol našega nerazdružljivega edinstva in bo za nas večer znak složnosti in edinstva, ki ga je ustvaril naš prevzvišeni vladar s pomočjo in ljubeznjo celotne naše velike Jugoslavije in kateremu danes vzklikamo: »Naj živi Njegovo Veličanstvo kralj Aleksander I.«

Ob zaključku govora generala Hadžića je s silovito impulzivnostjo izbruhnulo pozdravljanje na čast kralju, Jugoslaviji in Franciji. Minister se je prav vzradoščen zahvaljeval s salutiranjem, nato pa pristopil k častniku in podčastniku, ki sta nosila ogromni venec vlade, in ga položil na spomenik. Godba je zaigrala državno himno in častna četa je oddala poslednjo salvo. K spomeniku so pristopili nosilci vencev, pijetno poklanjajoč krasne spletce cvetja in zelenja prepleteneza s trobojkami, da je vzhodje spomenika v par minutah bilo odeto kakor s pravilničnim vrtilcem. Vzorno disciplinirano, kakor od vsega početka in tekorn proslave, so nato poveljem sledile vse edince sprevoda, ki je bil v par minutah upostavljen v prejšnji razpored in se je ob taktu koracnič začel pomikati z Valvazorjevega trga preko Vegove ulice proti Vodnikovemu spomeniku.

## Venci

Venec, ki ga je položil župan dr. Puc v imenu mestne občine, na spomenik Ilirije oživljene, je bil lorvorjev, počez pa je bil vpleten trobojni trak z napisom: »A la gloire de France.« Krasni veliki venec jugoslovenske vlade, spleten iz lorvorja in obložen s palmovimi listi, nosi na trobojnem traku napis:

## Manifestacija pred Vodnikovim spomenikom

Še preden je prispel slavnostni sprevod na Vodnikov trg, so se zbrali tam odlični predstavniki vlade in mesta ter zastopniki Francije. Okolica Vodnikovega spomenika je bila okrašena z državnimi in mestnimi zastavami ter veliko francosko trobojniko. Ogromna francoska trikolora je vihrala tudi z balkona mestnega magistrata.

Povorka je krenila mimo spomenika in častne tribune, kjer so bili zbrani gostje. Strumno so korakali Sokoli, gasilci in Orli, povesili so se praporji v pozdrav gostom in v čast Vodniku, ko so defilirale edince mimo spomenika. Skoraj pol ure se je pomikal veliki sprevod. Okoli spomenika so se razvrstili praporji, sokolski, orlovski, skavtski in drugih društev. Vodniku na levi se je postavila vojaška godba, za njo vojaštvo, za spomenikom samim pa so se zbrali skavti, Orli in Sokoli, a ves ostali trg je skoro napolnila šolska mladina.

Tišina je zavladala, ko je stopil na govorniški oder veliki prijatelj jugoslovenskega naroda, univ. prof. Haumant. V zanosnem govoru je svoločil znanstvenik očrtal izredno važnost današnjeza slavia, ki je znova poglobilo prijateljsko zvezo med Francijo in Jugoslavijo. Podal je reminiscence na zgodovinske dogodke pred 120 leti. Spominjal se je prvega slovenskega pesnika Vodnika, govoril je o Cozju, maršalu Marmontu in Napoleonu.

Aktualna književna novost

Dr. Jože Rus

## Napoleon ob Soči

Cena Din 6.—

Izdala Založba »Luč« v Ljubljani, poštni predal V

coski gostje in ko je poslanik Dard zaključil svoj govor z vzklikom na čast Jugoslaviji, bratstvu in miru, je vse dalo duška navdušenju z urbobesnim vzklikanjem. Vojaška godba je zaigrala marselejo, ki so jo spremljali pevski zbori. Oficirji so salutirali, poklonile so se zastave in častna četa je oddala drugo salvo. Kakor v zvonki jednjeni verigi člen s členom so se družile ovacije, ko je župan dr. Puc izrazil zahvalo poslaniku Dardu in posebno še, ko je na govorniški oder stopil zastopnik jugoslovenske vlade, vojni minister general Hadžić. Kar ni se poleglo navdušenje in minister se je dolgo zahvaljeval za pozdrave, nato pa z močnim glasom izpregovoril naslednji pozdrav:

»Pretečama Jugoslavije — Kraljevska vlada.«

Člani posamihi organizacij, zastopniki društev, korporacij in šol so polagali k vzhodju venec, večinoma lorvorjeve, prepletene s travkami in okrašene s trikolorami. Med prvimi je starešinstvo Jugoslovenskega sokolskega saveza položilo zelo lep lorvorjev splet, raznolike nato zatopniki Udruženja rezervnih oficirjev, Zveza rezervnih oficirjev, katere venec je bil rujavo pobarvan umetni lovov s srebrno palmo in z napisom: »Slava borcem za Ilirijo«. Savez dobrovolčev, Zveza slovenskih vojakov, še posebno pozornost je vzbudil pretep venec Zveze kulturnih društev. Proforsko udruženje je položilo lorvorjev venec z napisom »V spomin za zvestobo Franciji — Jugoslovensko proforsko društvo«, sličnega so poklonili tudi predstavniki UJU. Izredno velik je bil venec meščanske šole v Šiški, spleten iz lorvorja, smrečja in zelenja, opremljen z narodnimi travkami. Tudi vrle naše licejce so se kajpak poklonile Iliriji oživljene. Tri brlike gospodične v narodnih nošah so pristopile k spomeniku in položile k zbrani grmadi vencev svojega z napisom: »Velikemu Napoleonu — Mestna ženska realna gimnazija«. Originalno stiliziran je venec Tehnične srednje šole: v zelenem štirozlatem okviru na modrem polju zlati napis, »Ecole d'arts et metiers — 1810.« Zaostale seveda tudi niso meščanske šole.

Glede bronaste palme, ki jo je general Roset položil k vzhodju spomenika na oni strani, kjer je spominski napis posvečen prahu neznanega francoskega vojaka, naj pripomnimo, da bo prihodnje dni vzdana v spomenik. Okrašena je s francosko in jugoslovensko trikoloro, na kateri se blestijo zlate črke: »Ministère de la Guerre — Republique Française.«

Končno so položili še nekaj vencev zastopniki sokolskih društev in Orli. S tem je bila prelepa svečanost odkritja spomenika Iliriji oživljene zaključena in že se je ponikal sprevod z Valvazorjevega trga po Vegovi ulici, vzklikajoč kralju, Jugoslaviji in Franciji. Zopet je vodila veličastno povorko sokolska konjenica, sledila je godba Dravske divizije, nato častna vojaška četa, šolska mladina, Sokoli, gasilci, Orli, korporacije, skavti, sportna društva, narodne noše, pevski zbori in skupine na vozovih. Sprevod je krenil preko Kongresnega trga, kjer je bila zbrana največja množica ljudi, po Selenburgovi ulici, Dunajski cesti, Tavčarjevi ulici, Miklošičevi cesti, čez Frančiškanski most, mimo Skofije na Vodnikov trg.

Govor je občinstvo kvitiralo z viharnimi vzkliki »Vive la France!« »Živela Francija!« Minister Dard je položil k vzhodju spomenika pesnika Vodnika prekrasno liro, kar je med občinstvom le še stopnjevalo navdušenje.

Vojaška godba je intonirala marselejo, ki so jo navzoči poslušali odkritih glav. Nato je stopil na tribuno v imenu slavnostnega odbora prof. Pretnar in izpregovoril:

— Rojaki! Danes proslavljamo spomin Ilirije oživljene in obenem spomin na velikega moža, prvega našega pesnika Valentina Vodnika. On je bil med prvimi, ki je razumel hotenje francoskega naroda, on je prvi razumel klic: egalité, liberté, fraternité. Tri prste drži v zrak, v prisrge zvestobe. »Zvestoba za zvestobo!« — kličemo tudi mi francoskemu narodu. »En zarod poganja, prerojen, ves nov«, je pel naš Vodnik. In res je pogal nov zarod, nastala je nova Ilirija, Ilirija oživljena in nova Jugoslavija. Prof. Pretnar je zaključil svoj govor z vzklikom Franciji, Jugoslaviji, Vodniku in Nj. Veličanstvu kralju. Tisočglava množica se je spontano odzvala: »Živel kralj!« — »Živela Jugoslavija!« — »Živela Francija!«...

## Pozdrav kralju

Ko so se polegile ovacije, je prof. Pretnar prečital brzojavko z izrazi hvaležnosti in udanosti Nj. Veličanstvu kralju Aleksandru. Brzojavka e glasi: »Njegovemu Veličanstvu kralju Aleksandru I. Beograd. V imenu naroda, zbraneza danes v Ljubljani ob odkritju spomenika Ilirije oživljene, pošiljamo Vašemu kraljevemu Veličanstvu vdan pozdrav, Vam, ki ste stoletje pozneje urednicili veliko idelo, ki jo je našim prednikom vdahnul cesar Napoleon. Ko manifestiramo obenem za svoje prijateljstvo do Francije, ki je Jugoslove-

nom bila vedno zvesta in vztrajna prijateljica kličemo iz vsega srca: Naj živi naš veliki kralj Aleksander Ujedinitelj!«

Vojaška godba je zaigrala državno himno in ko so izzveneli zadnji akordi, so se iele množice polagoma razhajati. Kako močne so bile impresije vseh onih tisočev, ki so se udeležili velikeza slavia, je bilo opaziti tekorn vseza dneva in včera, ko je tvoril snov pogovorov en sam motiv: proslava 120 letnice Ilirije oživljene.

## Banket

Po 13. uri so se številni odlični povabljeni zbrali v veliki, lepo okrašeni dvorani Kazine. Balkon je bil dekoriran z Napoleonovimi grbi, obkroženimi z našimi in francoskimi zastavicami, v proleđu dvorane je visela velika slika kralja Aleksandra. K banketu so prišli poleg kraljevega zastopnika divizijskega Save Tripkoviča in vojnega ministra generala Hadžića vsi visoki francoski gostje z ministrom Dardom in generalom Rozetom na čelu, nadalje veliki župan dr. Vodopivec, ljubljanska škofa gg. dr. Jeglič in dr. Rožman, predsednik višjeza deželneza sodišča dr. Rogina, predstavniki naših kulturnih, nacionalnih in gospodarskih organizacij, člani občinskega sveta. »Domačin«, mestni župan g. dr. Puc je nagovoril poslanika ministra Darda in francoske goste z naslednjo zdravico v slovensčini in francoščini:

»Prosim drage francoske goste, naj povedo svojim sodržavljanom, da je na severozapadu Jugoslavije mesto, ki je skoro 120 let očuvalo tople simpatije in hvaležen spomin velikemu in slavnemu francoskemu narodu. Svetovna vojna je še utrdila te stare vezi občudovanja in hvaležnosti, zakaj vzlic vsem nadčloveškim žrtvam naših srbskih bratov, mi danes še ne bi bili osvobojeni brez neizmernega prizadevanja Francije. Dovolite mi tedaj, da dvignem čašo na slavo, veličino in bodočnost Francije. Živela Francija!«

Kmalu nato se je za zdravico zahvalil poslanik Dard z naslednjo napitnico

»Gospod župan! Kako nai v trenutku, ko je mesto Ljubljana na tako raznili in tako veličasten način izrazilo svoje spoštovanje nekdanji francoski vojski in njeni prosvetni vlogi, pozabimo, da je bil Napoleonov duh pred vsem nositelj reda in enotnosti, da te bila njegova misel bistveno demokratična: Zato je spomin nani ostal tako priljubljen in tako živahen med vami.

Ta spomin nas danes vabi, da praznujemo neporušljivo edinstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev, združenih poslel v eno samo narodno državo.

V veliko veselje mi je, da v imenu prijateljske Francije spoštljivo dvignem svojo čašo na čast ustanovitelju teza edinstva, Njegovemu Veličanstvu Aleksandru I. kralju Jugoslavije, čigar vladanie, započeto v slavi, se nadaljuje v redu, veličini in miru.

Z veliko simpatijo je bila končno sprejeta zdravica ki jo je v imenu Društva prijateljev Jugoslavije v francoščini izpregovoril inž. Maurice Vigneron in ki se slovenski glasi:

»Prijazno ste povabili naše Društvo prijateljev Jugoslavije v vašo lepo Ljubljano na sijajne svečanosti proslave 120 letnice Ilirije. Globoko smo vam hvaležni za to. Iznova ste nam pripravili veselje, da vidimo, kako se prirodno spajajo čustva obeh narodov v manifestacijah, ki so največ vredne med človeškimi ideali. Ko se vrneva v Francijo, bova g. profesor Haumant in jaz poročala visokim osebnostim, ki ščitijo in vodijo naše udruženje, kako lepe so bile svečanosti, kako umetniško zasnovane, veličastno izvedene, pred vsem pa proslavljene odkritosrčno in z ljubeznijo. — V nekaj tednih bo ljubljanska Glasbena Matica, vaše umetniško društvo, čigar sloves je globoko utrjen po vsej Evropi, posetila nekatera večja mesta Francije in našo prestolico. Naše Društvo se bo potrudilo sprejeti jo prav bratsko in ji z vsemi sredstvi omogočiti, da bo prekrasne slovenske pesmi lahko slišalo čim več naših državljanov. S tem, da se bomo vedno bolj spoznavali in poglabljali v duše obeh narodov, bomo vedno bolj utrjevali prijateljstvo, ki izvira hkrati iz srca in iz razuma. To je v Franciji naloga našega Društva prijateljev Jugoslavije in obenem naloga našega Francoskega instituta v Ljubljani, ki je pod tako spretnim vodstvom, tako delaven in napredujoč. V današnjem krasnem dnevu, ko nas družijo tako plemeniti vzajemni spomini, napijamo na vedno globlje francosko-jugoslovensko prijateljstvo.«

Ze takoj po županovi zdravici je med gosti zavladalo najlepše razpoloženje. G. Krapež se je zares potrudil in z veliko sposobnostjo privlekel opulentno kosilo. Orkester Dravske divizijske godbe je pod osebnim vodstvom višjeza kapelnika g. dr. Čerina ob vsaki zdravici intoniral himno ter razvedril goste z izbranimi glasbenimi komadmi. Prizrčen je bil prizor, ko je veliki župan predstavil vojnemu ministru in francoskim gostom prvega ljubljanskega župana in najstarejšega Sokola g. Petra Grassellija. Vidno zadovoljni so se visoki gostje okrog 16. ure začeli razhajati.

Vojni minister general Hadžić se je po prisrčnem slovesu odpeljal z večernim brzovlakom v Beograd, francoski gostje pa so zvečer prisostvovali slavnostni predstavi »Gorenjskega slavčka« v operi, a jutri, v ponedeljek, se bodo s spremstvom v avtomobilih odpeljali na izlet po Gorenjskem. — Ustavili se bodo v Kranju ter si seveda ogledali tudi kraljevski Bled.

### Posvetovanja banov v Beogradu

Povodom prisege so se sestali v Beogradu vsi novoimenovani bani na konferenco, da se posvetujejo o enotnem delovanju.

Beograd, 13. okt. Tu se mude vsi bani, ki so se sestali na posvetovanja o smernicah dela v posameznih banovinah. Dunavski ban g. Daka Popović je izjavil novinarjem, da bo takoj prevzel vodstvo poslov, čim pride njegov pomočnik v središče banovine. Izrazil je svoje veselje, da je v sestav dunavske banovine prišla tudi Sumadija, iz katere je izšla prva iskra narodnega prebujenja pred 100 leti.

Beograd, 13. okt. Dosedanji pomočnik notranjega ministra in ban vardarske banovine Žika Lazić je prejel iz Skoplja in ostalih krajev Južne Srbije veliko število brzozajavnih čestitk k imenovanju za bana.

### Subotica pozdravlja kraljev akt

Velike manifestacije v Subotici povodom proglasitve Jugoslavije in ustanovitve banovin.

Subotica, 13. oktobra. Danes ob 10. dopoldne je bila slavnostna seja občinskega sveta, ki so ji prisostvovali tudi odposlanci vseh mestnih korporacij, združenj in nacionalnih društev. Mestni župan Zelimir Ostojić je ob otvoritvi slavnostne seje poudarjal pomen kraljevega akta od 3. oktobra. Njegov govor je bil ponovno prekinjen z vzkliki kralju, vladi in novemu banu dunavske banovine. Nato je govoril bivši narodni poslanec Blaško Rajić v imenu Bunjevcev, dočim je v imenu Madžarov govoril Bela Fulok. Po seji se je izpred občinske posvetovalnice razvil po mestnih ulicah manifestacijski sprevod. Vse mesto je bilo okrašeno z zastavami. Ob

11. dopoldne je bila na Trgu svobode velika skupščina, kateri je prisostvovalo nad 10.000 ljudi, med njimi mnogo seljakov iz okolice Subotice. S skupščine so bili poslani pozdravni brzojavi kralju, predsedniku vlade in banu dunavske banovine. Ob 6.30 zvečer je bila prirejena po mestu bakljača z godbo. Vse mesto je bilo iluminirano. Od ponedeljka 14. t. m. do torka 22. t. m. bosta v mestni posvetovalnici razstavljeni dve epominski knjigi, v kateri se bodo podpisovali meščani Subotice v spomin proglasitve kraljevine Jugoslavije. Ena teh knjig bo izročena kralju v trajen spomin na zgodovinski 3. oktober. (AA)

### Ministrski predsednik v svojem rojstnem kraju

Dedščino po svojem očetu, vredno 70.000 Din, je daroval za ustanovitev bolnice

Negotin, 13. okt. Davi ob 8.40 je ministrijski predsednik general Živković, ki se mudi na inspeksijskem potovanju v moravski banovini, v spremstvu šefa svojega kabineta Petra Cvetkovića in sreskega poglavarja Bogoljuba Markovića posetil bolnico, nato pa gimnazijo, kjer je daroval 5000 Din za fond siromašnih učencev. Obiskal je tudi sodišče, kjer si je pustil poročati o tekočih poslih, nato pa učiteljski zbor, kjer je pevski zbor gojencev zapel nekaj Mokranjevićevih pesmi. Tudi tu je daroval 5000 Din za fond siromašnih učencev. Iz učiteljskega je odšel v Dečji dom, nato pa v osnovno šolo, kjer je začasno nameščena gimnazija, ker se gimnazijsko poslopje sedaj prezidava in povečava.

Govor ministrskega predsednika so sprejeli prisotni z velikim odobravanjem, nakar se je župan Lazarić zahvalil predsedniku za njegovo naklonjenost. V razgovoru z meščani je g. Živković poudarjal, da bo vlada skušala dvigniti produkcijo negotinskega okraja z razdeljevanjem selekcioniranih semen, da bi mogla na ta način ustvariti potrebno in uspešno konkurenco naših poljedelskih proizvajalcev na tujih trgih. Ministrijski predsednik je obiskal tudi enoškovo postajo ter kmetijsko šolo v Bukovcu in tudi tamošnji samostan. Popoldne se je vrnil v Negotin na svoj dom. — (AA)

### Reorganizacija glavne kontrole

Izpremembe in dopolnitve zakona o glavni kontroli. — Izenačenje osobja s sodniki.

Beograd, 13. oktobra. Na predlog predsednika ministrskega sveta in ministra notranjih poslov je Nj. Vel. kralj podpisal in proglasil zakon o izpremembah in izpopolnitvah zakona o glavni kontroli od 30. maja 1. 1922. Spremembe se nanašajo v glavnem na kvalifikacije članov in uradništva glavne kontrole ter določajo med drugim:

inspektorji, šefi mestnih kontrol čim plačo in vse prejemke tajnikov apelacijskih sodišč. Zanje veljajo tudi določbe čl. 191 zakona o sodnikih in čas proveden v službi glavne kontrole na teh položajih, se upošteva kot čas, proveden v službi rednih sodišč. Uradnikom, ki so kot redni slušatelji dovršili pravno fakulteto, se računa čas, proveden v službi glavne kontrole za staž, kakor v službi pri sodiščih.

Predsednik in člani glavne kontrole morajo imeti popolno fakultetno izobrazbo pravne fakultete s predpisanimi izpiti ter morajo izpolnjevati vse pogoje o zakonu o uradnikih in ostalih državnih uslužbencev. Predsedniku glavne kontrole pripadajo vsi poveljni, ki jih imajo sodniki kasacijskega sodišča po zakonu o sodnikih rednih sodišč, tako da veljajo zanje določbe čl. 19 istega zakona.

Šefi odsekov računskih oddelkov pridejo v iste skupine in kategorije kakor šefi v sodno administrativnih oddelkih. Šefi mestnih kontrol pridejo v iste skupine in kategorije, kakor inspektorji glavnih kontrol. Računski pregledniki in računovodje pridejo v drugo kategorijo in napredujejo od 4. do 1. skupine. Pravila o državnih strokovnih izpiti za osobje glavne kontrole predpiše obča seja glavne kontrole.

Uradniki glavne kontrole morajo imeti tole šolsko izobrazbo: Načelniki oddelkov, šefi odsekov, inspektorji, tajniki, šefi mestnih kontrol in pisarji morajo imeti popolno fakultetno izobrazbo pravne fakultete s predpisanimi izpiti. Računski pregledniki in ostali morajo imeti popolno srednješolsko izobrazbo z zrelostnim izpitom ali njej enako trgovsko akademijo.

Razpored pomožnega osobja, izvzemši načelnikov oddelkov, se vrši z odobritvijo obče seje tako v glavni kontroli, kakor v mestnih kontrolah.

Inspektorji, šefi odsekov, inspektorji, šefi mestnih kontrol in tajniki glavnih kontrol, ki izpolnjujejo pogoje po zakonu o sodnikih rednih sodišč, imajo, in sicer načelniki oddelkov čim, plačo in vse prejemke sodnikov apelacijskih sodišč. Šefi odsekov

### Razširjenje naših zračnih prog

Zagreb, 13. oktobra. Predsednik našega društva za zračni promet Tadija Šonberger je po povratku iz Dunaja, kamor je poteval s prvimi potniškimi letalom na zračni prog Beograd — Zagreb — Gradec — Dunaj izjavil, da se bo mogel vršiti promet na tej prog z največjo točnostjo tudi v najtežjih atmosferskih razmerah. Letos bo izvršeno še kakih 15 poletov na Dunaj, ker je sezona že razna, spomladi pa se bo pomnožilo in intenzivno začel redni zračni promet. Prvih dveh dni se bodo začele pripravne za letošnje letalskega potniškega prometa na Beogradom in Solunom Beogradom in Sarajevom ter Podgorico in Primorjem.

### Roparski napad na šoferja

Zagreb, 13. oktobra. Šofer avtomobila Misa Senica rodom iz Zagreba, star 23 let, je včeraj ponoči dobil od dveh bolne obličnih moških nalog naj i belje v Bistru. Eden izmed tuc ev je sedel v avtomobil poleg njega drugi da zadal. Ko se je pripeljal v bližino Bistre, je voznik, ki je sedel zadal, nenadoma zavrabil šoferja za vrat in za pričel daviti. Med tem časom, mu je voznik, ki je sedel poleg njega, izstrelil iz žepa listnico z 10 bankovci po 100 Din, ter ga udaril z boksiarjem po glavi. Šofer je pričel klicati na pomoč, nakar se ohranilo k avtomobilu nekaj seljakov. Bilo na to je že prepozno, ker se je posrečilo napadalcema še pravočasno ubežati.

### Trgovinska oogaanja s Poljsko

Beograd, 13. oktobra. Po vesteh iz Varšave se bodo v začetku novembra sestali poljski in jugoslovenski delegati k pogajanjem za zaključitev trgovinske pogodbe.

### Hrvatje obsojajo rovarjenje emigrantov

Zanimiv članek v dunajski »Reichsposti« — Emigranti nimajo nikogar za seboj — Pomen banovin

Dunaj, 13. oktobra. Današnja »Reichspost« objavlja članek nekega Hrvata iz splitiških gospodarskih krogov kot odgovor dr. Juriju Krnjeviću s pripombo, da je napisan ta članek v smislu načela »audiat et altera parat«. Pisec članka pred vsem ugotavlja, da dr. Krnjević ne more govoriti v imenu Hrvatov, temveč izključno le v svojem imenu in izraža nadalje mnenje, da bi Stjepan Radić, ako bi bil še živ, gotovo pozdravil z največjim navdušenjem novo ime naše države, tem bolj, ker je sam pogosto v svojih govorih in člankih nastopil proti imenu »Kraljevina SHS«.

Skorajšnja bodočnost bo pokazala, da se bo razdelitev na 9 banovin v upravno-tehničnem in gospodarskem oziru pokazala kot jako dobra, kar je pričakovali že zaradi tega, ker je bilo 83 oblasti nesposobnih za življenje ter so bile navezane na pomoč države. Pisec članka vprašuje, ali pomenja morda zato nova razdelitev na banovine udarec proti zgodovini, proti državnemu in nacionalnemu ozemlju. Srbija ki je bila pred vojno popolnoma neodvisna, je istotako raztrgana, kakor sta Hrvatska in Slavonija, ne glede na zgo-

dovinske meje nekdanje kraljevine Srbije. Razmejite novo ustanovljenih banovin je izvršena tako, kakor zahtevajo gospodarski interesi prebivalstva. Dalmacija je dobila svoje ozadje, brez katerega ne bi bila sposobna za življenje. Kaj to pomeni zlasti proti najhujšemu neprijatelju Hrvatov in njihove države samostojnosti, je jasno. Izrazi zahvale in odobravanja, kakor tudi pisanje vsega tiska dokazujejo, da pojmovanje dr. Krnjevića ne izvaja odobravanja. V tem smislu so se izrazili dr. Svirjuga, dr. Drinković in ostali ugledni Hrvati. Odločitev od 3. oktobra so pozdravili tudi hrvaški Sokoli potom dr. Nikole Hofferja in mnogi drugi, med katerimi se nahajata tudi nekdanja prijateljca dr. Krnjevića in pokojnega Stjepana Radića, Toma Jalžabetić in Vinko Lovreko- vić, ki sta pred 23 leti vstopila v hrvaški sabor v družbi s Stjepanom Radićem. V vsakem slučaju, pravi pisec na koncu članka, predstavlja novi zakon v primeri z vidovdanske ustavo magno cario, na podlagi katere je treba dalje delati, da bi se tako najhitreje prišlo do cilja. (AA)

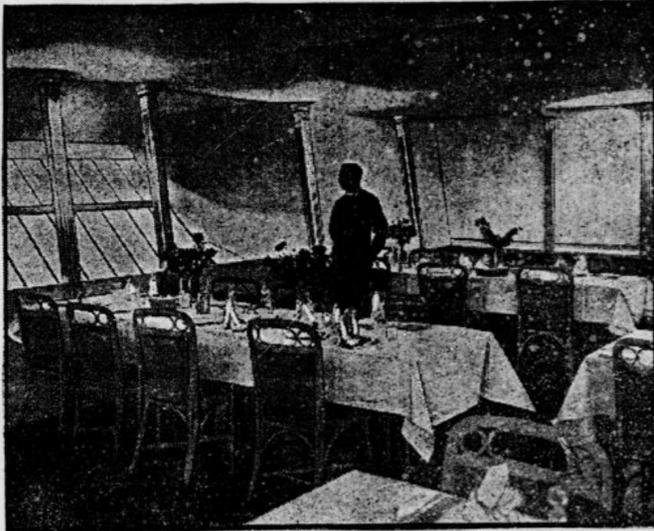
### Največji zrakoplov na svetu pred svojim prvim poletom

London, 13. oktobra. Včeraj rano v jutro so v Cardingtonu srečno spustili iz hangarja največji zrakoplov na svetu »R 101« in ga privezali k jamboru. V letalskih krogih so z največjim zanimanjem sledili tej težki operaciji. Intereze za zrakoplov se je namreč v zadnjih dneh silno povečal zaradi živahnih kritik glede njegove konstrukcije in stroškov.

Na krovu zrakoplova, kjer so tudi prenočili, je bilo 35 oficirjev in moštva pod poveljstvom poročnika Irwina. Zrakoplov je v 3 in pol minute zapustil hangar ob velikanskem navdušenju ogromne množice. Čez par

minut se je že počasi dvignil v zrak do višine 200 metrov. Ob 7.25 je bil zrakoplov že privezan k jamboru. Vsa operacija je trajala točno 90 minut. Radiotelegrafski eksperimenti na krovu so pokazali zadovoljive rezultate. Zrakoplov je bil v zvezi z vsemi radiotelegrafskimi postajami v Veliki Britaniji. Radio aparat na krovu zrakoplova obsega 2500 km. »R. 101« more preleteti na uro 120 km.

Zrakoplov je stal skoro dvesto milijonov lir. Prav toliko bodo znašali stroški za njegovega dvojčka »R 100«, ki bo dograjen še letos.



Del velike jedilnice zrakoplova »R 101« z razglednim oknom.

### Kaj zahteva Moskva od Kitajske za likvidacijo konflikta na Daljnem vzhodu

Moskva, 13. oktobra. Na moskovskem kongresu sovjetov je imel predsednik sveta narodnih komisarijev Rykov dolg govor o mednarodni in notranji politiki. Posebno zanimivo so njegove izjave o sovjetsko-kitajskih odnosih in današnjem položaju na Daljnem vzhodu.

»Sovjetsko - kitajski spor«, je rekel Rykov, »popolnoma opravičeno vzemirja široke sloje prebivalstva v SSSR. V zadnjem času so me često vprašali, zakaj ne storim potrebnih korakov, ki bi dovedli do likvidacije konflikta. Sovjetska vlada želi mirne rešitve. Organizirali smo posebno vojsko na kitajskih mejah in jo tako oborožili, da je popolnoma pripravljena za boj. Armada bo ostala preko zime v tem rajonu. Kitajskih predlogov ne moremo sprejeti, ker se mora prej likvidirati sedanja situacija. Sovjetska temeljna zahteva za pogajanja s Kitajsko je vzpostavitev stanja na vzhodni kitajski železnici, kakor je bilo pred sporom. Minimalna sovjetska zahteva je imenovanje sovjetskega upravnika železnice.«

Dokler obstoja možnost mirne poravnave, ne mislimo na vojne operacije. Pristati na predloge nankinske vlade pa bi pomenilo kapitulacijo pred kitajskim militarizmom.

Moskva, 14. oktobra. Zunanji komisariat je izročil nemškemu poslanstvu zaradi nadaljnje dostave nankinske - mukdenski vidi izjavo, v kateri omenja, da kitajsko vojsko in beli gardisti od oktobra dalje vedno češče napadajo in streljajo na mirne prebivalce in sovjetske trgovske ladje in da so odkrile sovjetske oblasti ob sovjetskem bregu plavajoče mine, ki jih je izpustilo kitajsko vojsvo iz livza reke Sungar. Izjava navaja celo vrsto konkretnih napadov na sovjetske karavane in trgovske ladje. Omenja tudi, da je bila dne 12. oktobra obstrlejevana sovjetska mornarica, ki se je morala braniti. Sovjetska vlada protestira proti takemu postopanju in napoveduje, da bo sama uvedla vse potrebne mere, da zagotovi mir in red ob sovjetskih mejah.

### Značilen izid občinskih volitev v Zapadni Poljski

Varšava, 13. oktobra. Vlada objavlja cefinitivni rezultat občinskih volitev v poznanskem in primorskem vojvodstvu. Kakor je bilo pričakovati, so zmagale v obeh vojvodstvih, ki sta bili takoj v začetku poljske samostojnosti pod vplivom skrajnih desničarskih strank, pri samoupravnih volitvah stranke desničarske opozicije. Iz primerjave številca oddanih glasov za desničarsko opozicijo pri zadnjih parlamentarnih volitvah s številom sedanjih glasov, je razvidno, da je nastala znatna sprememba v korist vladnemu bloku.

### Praga se pripravlja na ostro zimo

Praga, 13. oktobra. Mestna občina je kupila za več milijonov Kč motornih snežnih plugov, s katerimi bo možno v par urah odstraniti ves sneg s cest in ulic. Do sedaj je dobavljenih 70 motornih plugov in par sto plugov, ki jih bodo priklopili mestnim tovornim avtomobilom.

### Zmanjšanje davkov v Franciji

Pariz, 13. oktobra. Parlamentarni finančni odbor je sprejel predlog o zmanjšanju davkov za vsoto ene milijarde frankov (2225 milijon dinarjev) namesto 2.5 milijarde (5693 milijon dinarjev), kolikor je bilo predlagano poslancem, in 600 mil. frankov (1.335.300.000 dinarjev), na kolikor je pristal finančni minister Cheron. Domneva se, da se nesoglasje glede znižanja davkov, ki obstoja med finančnim odborom in vlado, moglo odstraniti na prihodnji seji. Finančni odbor je za enkrat odgodil svoje delo. (AA)

### Reforme v Grčiji

Atene, 13. oktobra. Na včerajšnji seji ministrskega sveta je predsednik Venizelos podal obširni eksodo o dosedanjih uspehih v Haagu in Zenevi, ki je bil z zadovoljstvom sprejet od vseh prisotnih ministrov. Na isti seji je bil ponovno potrjen sklep o sklicanju parlamenta za 15. novembra t. l. Razpravljalo se je tudi o državnem proračunu in o predložu notranjega ministra za decentralizacijo urave, kakor tudi o predložu po katerem naj bi se osnoval višji gospodarski svet. Venizelos se ima jutri sestati s Kandarosom k razgovoru o povratku narodne stranke v parlament. (AA.)

### »Zeppelinov« polet na severni tečaj

Berlin, 13. oktobra. V merodajnih krogih vlada veliko zaudenje nad sklepom moštva in oficirjev, ki so odpovedali svojo udeležbo pri polarnem poletu »Grofa Zeppelina«, ki ga je organizirala družba »Aeroarctic«. Tem bolj, ker je bil pri zadnjih pogajanjih v Friedrichshafnu dosežen popoln sporazum ter ni nihče govoril o kakih nevarnostih. Družba bo poslala v Friedrichshafen nekega učenjaka in poznavalca arktičnih razmer, ki bo skušal overiti vse tehniške pismieke posadke »Grofa Zeppelina«. Monson in drugi polarni raziskovalci izjavljajo, da v polarnih krogih meseca aprila in maja vobče ni nobenega vetra. Gorvoja ni, temperatura pa je vedno enaka. Meteorološki pogoji so torej naravnost idealni. Na podlagi dogovora, sklenjenega med družbo »Aeroarctic« in nemškimi prometnim ministrstvom, morajo ladje delnice Zeppelin preskrbeti za dva polarna poleta 1930 zrakoplov in posadko.

### »Grof Zeppelin« odletel na Nizozemsko

Friedrichshafen, 14. oktobra. Malo pred polnočjo, ko so se vremenske razmere nad Bodenskim jezerom zboljšale in so se poleg večdnevni zapadni viharji, se je dvignil »Grof Zeppelin« za polet na Nizozemsko. Med potniki, ki so prišli že mnogo pred napovedanim odhodom na letališče, je vladalo izborno razpoloženje. Vodstvo zrakoplova je prevzel dr. Eckener. Potovanja se udeležuje 30 potnikov, med njimi večina Nizozemci, več dam in tudi dva otroka. Ob 11.15 so zrakoplov izlekli iz lekli vzhodni izhod hanzarija, nakar se je šest minut pozneje brez težave dvignil. Vreme je bilo za start idealno. Povratek zrakoplova se pričakuje še danes.

### Poljsko-romunski vzhodni blok

Varšava, 13. oktobra. Novi romunski poslanik Creteanu je po izvršitvi svojih akreditov predsedu republike, podal novinarjem važne izjave o poljsko - romunskem sodelovanju v mednarodni politiki. Minister Creteanu je povdaril glavno nalogo sedanje romunske vlade, ki hoče obdržati zvezo s Poljsko in jo razširiti tudi na gospodarsko polje. Nadalje je izjavil, da je goreč pristaš evropske federacije, predvsem pa se morata Bukarešta in Varšava tesno zblížiti, da ustvarita močan blok na meji vzhoda.

### Kapitulacija Trockega

Berlin, 13. oktobra. Listi poročajo, da je Trockij skupno s bivšim sovjetskim poslanikom v Parizu Rakovskim poslal konec septembra iz Carigrada vodstvu ruske komunistične stranke prošnjo za ponoven sprejem v stranko.

Trockij je pozval svoje pristaše, naj se pridružijo njegovemu koraku, ker se razvija sedanja Stalinoва politika v smernicah, kakor jih je zahtevala opozicija. Moskva bo morala seveda preključiti izvršene izgone in aretacije opozicijonalcev.

Oficijelno komunistično časopisje do seaj še ni objavilo prošnje in tudi Trockij še ni prejel nikakega odgovora. Med nemškimi pristaši Trockega je del odločno proti kapitulaciji.

### Smrtna kazen v Rusiji

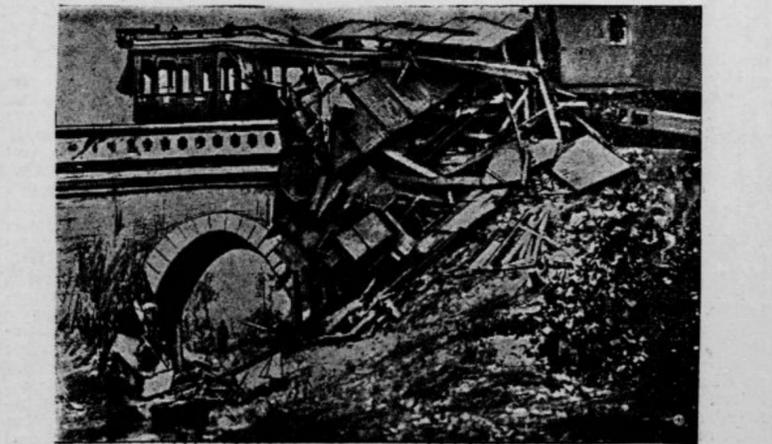
Moskva, 13. oktobra. Pravosodni komisariat je izdelal načrt novega kazenskega zakona, ki vsebuje med drugim naslednje kazni: izguba sovjetske državljanstva in izgon iz sovjetske države, izguba osebne svobode v raznih oblikah, izguba političnih pravic, odpuš iz službe, popolno ali delno zaplenitev imovine, globe itd.

Kot kazen za najtežje zločine proti sigurnosti sovjetske ureditve države se določa — smrtna kazen s ustreljenjem. Na smrt ne morejo biti obsojeni zločinci, ki v času zločina še niso bili stari 20 let ali pa so prekorajili 70. leto življenja. Prav tako se ne morejo obsojiti na smrt ženske, ki so v času zločina ali razsodebe v blagoslovljenem stanju. Ako se je zločinec skrival deset ali več let, tudi ne more biti nad njim izvršena smrtna kazen.

### Zdravstveno stanje Poincaréja

Pariz, 13. oktobra. »Echo de Paris« trdi, da se je zdravstveno stanje Poincaréja toliko zboljšalo, da bo možna biti druga operacija izvršena koncem teza meseca. (AA.)

Pride! Diana Olga Cehova in H. a. Schlettov Pride; Elitni kino Matica



Velika železniška nesreča na Poljskem, ki je zahtevala mnogo smrtnih žrtv.

# Smrtonosen počitek dveh dela cev

## V avtomobilu sta se grela in zadušila mlad družinski oče in njegov tovariš - skrben sin

Ljubljana, 13. oktobra. Šiško in severni del mesta je danes na vse zgodaj razburil tragičen dogodek. V avtomobilu v garaži Jugo-Steyra na Frankopanski cesti št. 21 so davi ob 5.45 našli mrtva 24letnega delavca Janeza Berčiča iz Črnuča in 20letnega Janeza Bizovičarja, mehanika, uslužbenega v omenjeni tovarni.

Kakor znano, so spravljani mestni avtobusi ponoči v garaži tovarne Jugo-Steyra. Tekom noči avtomobile očistijo, da so naslednji dan zopet primerni za vožnjo. Usodno noč sta imela službo delavec Berčič in mehanik Bizovičar. Oba sta delala pri avtomobilih in jih čistila do 3. jutraj. V delavnici so bili pokonci tudi drugi uslužbeni in je bil do 2.30 prisoten celo inž. g. Hauser. Ko so bili očisti vsi avtomobili, sta bila Berčič in Bizovičar na dvorišču. Ker je bila noč precej hladna, sta prišla na idejo, da očiteta v garažo, sprožita pri avtobusu motor in se v ogretim avtomobilu segrejeta. Rečeno, storjeno. Mehanik je poznal motor v tek, kakor sta stopila v avto in sedla na komodne sedeže.

Minevale so nočne ure in okrog 5.30 je prišel na dvorišče hišnik Alojzi Simič, ki je zaposlen v tovarni kot sluga. Mož je šel, kakor navadno, pogledat na dvorišče, kjer pa je našel samo enega

izmed tamkaj zaposlenih šoferjev. Nato se je podal takoj v garažo, kjer so bili spravljani štirje mestni avtobusi. Orietal je že tri, kakor sta se približala s šoferjem četrtemu avtobusu. Komaj sta ga odprla, je že Simič prestrašen vzkliknil: »Kaj pa je z njima? Ugledala sta oba, Janeza Berčiča in Bizovičarja na tleh ležati enega preko drugega. Istočasno sta zavohala smrdljiv plin, ki se je jel valiti iz voza pri odprtih vratih. Simič ter šofer sta takoj prišla oba za noge, oziroma za roke in uvidela, da sta popolnoma hladna. »Mrtva sta!« — sta vzkliknila oba hkrati. Simič je takoj hitel javiti zadevo ravnatelju tovarne g. baronu Vodeanskemu. Takoj je tudi telefoniral na policijo in obvestil rešilno postajo. Oba nesrečnika, ki sta izgledala popolnoma brez življenja, so spravili na dvorišče, kakor so že prišli tudi organi rešilne postaje. Preje že se je ravnatelj odpeljal s svojim avtomobilom v mesto po zdravnike. Najprvo je prišel na mesto v bližini stanujoči dr. Stane Tavčar, ki je poskušal oba vzbuditi k življenju z injekcijami. Kmalu za tem sta prispela v tovarno tudi zdravniki dr. Rus in dr. Avramović. Med tem došli organi rešilne postaje so skušali po navodilih zdravnikov obuditi nesrečnika k življenju z umetnim dihanjem. Ves njihov napor pa je bil popolnoma brez-

uspešen, dasiravno so se trudili z njima nad dve uri.

K mrtvem mužu je prišla pozneje okrog 9. Ana Berčičeva, ki stanuje na Črnuču. Na dvorišču so se odigravale ganljive scene. Žena Berčiča je venomer vikala: »Moram z njim, ne grem proč od moža!«

Obupanko so nekoliko potolažili šele čez čas, kakor so Berčiča odpeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu. Enako žalosten je bil prizor, ko so prišli k mrtvemu sinu Bizovičarju starši, ki stanujejo v Šiški v bližini tovarne, v koloniji Mali dom. Bizovičarjevo truplo so prenesli z dovoljenjem oblasti na njegovo stanovanje.

Kakor so ugotovili zdravniki, sta oba nesrečnika podlegla zastrupljenju in sta morala biti mrtva že loko ur. Organi monoksid je ubaljal iz motorja, ki je bil v obratu nad dve uri. Plin se je v zaprtem avtomobilu nadalje bolj zgoščeval in je oba nesrečnika zalotila smrti več časa v splošnem stanju, ker sta oba zaradi preučenosti zapela. Zaostali dogodek je izrazil v obliki velike razburjenosti in so se pričele zbirati pred poslovnim Jugo-Steyra velike množice ljudstva. Berčič je bil ubit v tovarni tri mesece. Bizovičar pa je bil ubit v tovarni štiri dni. Berčič poročen in je oče enega otroka.

# Pod vtisj velike nesreče v Mariboru

Maribor, 13. oktobra. Mesto je še vedno pod doimom strašne avtomobilske nesreče na Dravskem mostu, ki je zahteval 3 žrtev, četrti na jezi še vedno nezavestna v splošni bolnici. Ljudska govorica ustvarja vedno nove fantastične kombinacije in razburjenje se še vedno ni poleгло. Pod vtisom strašne tragedije in strojih policijskih odredb se je kar čez noč umiril ves promet. Avtomobilni vozil je z brzino potrebnih vozov po mestu. Vidi se, da je vsaj za neka dni šla navidez stroga, a zelo umestna policijska odredba vsen do moza.

V zatihu sobotne noči, baš ko je poteklo 24 ur od pretresujoče nesreče na dravskem mostu, so prišli nameščenci Fordove popravnice na dvorišče rešilne postaje ter tih odremli razbiti usodni avtomobil s traktorjem v popravilnici na Tržaški cesti. Okrog delavnice se je zbralo mnogo občinstva, ki je živahno razpravljalo o vzrokih velike tragedije. Naravnost ozromen je bil tekom dneva uvažal na pokonlišče. Cele trupe so romale tja da pokone nesrečne žrve nosite s svežim celicem. Ponoči je postal prišlek občinstva tako velik, da so morali mrtvašnico iz varnostnih razlogov zapreti.

# Demonstracije v Budimpešti

Budimpešta, 14. oktobra. Madžarska socialna demokratska stranka je priredila danes dopoldne ljudski zborovanje, ki ga je obiskalo do 15.000 oseb. Na zborovanju so govorili o političnem in gospodarskem položaju Madžarske poslanci Farkas, Payer in Pioner. Že na zborovanju samem je bilo razpoloženje precej bojevito. Po končanem zborovanju je krenil del zborovalcev v sklenienem sprevedu po ulicah. V sprevedu so nosili zastave z napisi: Kruh in pravice narodov. Amnestija emigrantom! Na Baroševem trgu je nastopila proti demostantom policija. Ker so zborovalci še vedno korakali v sklenienih vrstah, je prisločila na pomoč policija na konjih, ki se jih je osrečilo množico razznati. Pri tem je bilo aretiranih 20 oseb. Ponoči dne je zavladal v mestu zonet ponočni mir.

# Delavska zmaga v Avstraliji

Melbourne (Avstralija), 14. oktobra. Velike v zvezi parlamentu dometio pomotno poraz Bruzeove vlade, ki se je odirala na večino sestavljeno iz nacionalistov in agrarcev. Kolikor se da do sedaj pregledati, je skoraj gotovo, da bo sestavljena vlada delavske stranke pod predsedstvom Soullinsa. Štetje glasov se ni končano, vendar menijo, da bo imela delavska stranka v poslanski zbornici, ki šteje 75 članov, do 50 poslancev. Bivši ministrski predsednik Hughes je bil zonet izvoljen, dočim je za sedanjega ministrskega predsednika Brazea še dyomljivo, ali bo zonet dobil poslanski mandat.

# Smrtna nesreča na motociklistični dirki

Gradec, 14. oktobra. Dunaško moto športno društvo je priredilo danes na Kozlicah Marjetinega Celja ocenjevalno vožnjo za motorje. Na ostrem ovinku deželne ceste pri Weisbachu se je prevrnil policijski uradnik Josip Stromayer s svojim motociklom s priklopi, v kateri se je vozila njegova žena ki je padla tako nesrečno, da si je natrijo lobanjo in dobila tudi težje nostranje poškodbe, ter je kmalu nato podlegla. Josip Stromayer sam si je zlomil levo ključnico.

# Mednarodna konferenca za prava zračno pravo

Varšava, 13. oktobra. Mednarodna konferenca za prava zračno pravo se je včeraj zaključila s podpisom konvencije o izenačenju gotovih pravic, ki se tičejo mednarodnih zračnih transportov. Konvencijo je podpisalo 13 držav, med njimi tudi Nemčija. Razen tega so delegati, ki so sodelovali na konferenci, podpisali protokol o raznih ukrepih, ki so imajo glede na zračni promet uporabiti v bodočnosti. Na čast udeležencem je priredil zunanji minister rout. (AA)

# Z mednarodne pomorske konference

Zeneva, 13. oktobra. Mednarodna pomorska konferenca je na svoji današnji seji odločila s 44 glasovi proti 24 referat, predloženo od brodograditeljev. Zaradi tega sklepa je skupina brodograditeljev sklenila, da zapusti konferenco. (AA)

# Demantirane vesti o ostavki romunske vlade

Bukarešta, 13. oktobra. Rador demantira vesti o ostavki posrednih članov romunske vlade.

# Dunaj in umetniško delovanje

Dunaj, 13. oktobra. »Neues Wiener Journal« objavila odgovor znanja umetnikov svoje ankete na vprašanje ali so z Dunaja in v kolikor je Dunaj vplival na njihovo umetniško delovanje. Poleg drugih je poslala svoj odgovor tudi filmska izkralka Katt Nagy, ki pravi: Nisem, Dunajčanka, temveč Madžarka, po rodu iz Subotice. Mislim, da umetnik ne pridobi ničesar od tega, ako je doma z Dunaja, temveč samo, ako nekaj zna. Po tem pravilu ne bom nikdar poskušala skrivati svojega madžarskega porekla. (AA)

# Zahvala za sožalje

Beograd, 13. okt. Predsednik romunske vlade Maniu je poslal predsedniku vlade generalu Živkoviću na izjavo sožalje povodom smrti člana nameštstva naslednjo zahvalo: »Globoko ganjen nad sožaljem, ki ste mi ga izročili povodom smrti člana nameštstva Buzlugana, prosim Vašo ekselencno, da izvolite sprejeti najtoplejšo zahvalo.«

# Novi jugoslovenski poslanik v Atenah

Atene, 13. oktobra. Danes ob 11. dopoldne je dospel semkaj novi jugoslovenski poslanik Vučković s sorozko, ki tu je na kolodvoru srečel odpravnik poslov v Atenah Jovanović z vsem osobiem poslaništva. (AA)

# Smrt švicarske prijateljice našega naroda

Zeneva, 13. oktobra. V Curihu je umrla Katarine Sturzeneger, znana prijateljica našega naroda ki je svoječasno v Švici publicistično mnogo napravila za poznante naše države in ustvaritev simpatij do nje. Njen pogreb bo jutri ter bodo položili na njen grob vence naše znanje ministrstvo, naše poslaništvo v Švici in hvaležni Jugoslovenci. (AA)

# Pesnikovo delo

Kako se pisateljsko delovanje ceni, nam razodeva naslednja anekdota iz življenja angleškega mladinskega poeta, R. Kiplinga. Neki poslanik je hotel z avtorjem »Džungla« v njegovem stanovanju govoriti. Ko je ovojo željo povedal služkinji, je še prevredno pristavil: »Ako gospoda ne motim pri celcu.« »Pri delcu, se zavzame deklina,« gospod Kipling nikoli ni del, zmeraj samo na stopnicah sedi na čevka in čevka po papirju.

BLAGA DUSA. V hudem mrazu sedi na obcestniku slepec in njegov vodnik-kužek se krčevito trese ob njem. Pride mimo postarna gospa in nahrubi siromaka: »Ali včas ne sram, da ob takem vremenu odhajate z doma z ubogo živalco in ji ne kupite niti pasjega koltrčkala.«

# Maribor za Jugoslavijo

Maribor, 13. oktobra. Naše mesto je bilo danes v znamenju narodne manifestacije, ki so jo priredila narodna in kulturna društva v proslavo napoleonskega čina našega vladarja. Kraljev čin, s katerim je dal naši državi novo enotno ime in jo razdelil na banovine ter s tem postavil trdne temelje za nadaljni uspešni razvoj države, je našel posebno radosten odmev v naših obmejnih pokrajinah, ki so doslej najbolj občutille vse posledice notranje neurejenosti države.

Maribor, ki je lani praznoval 10letnico osvobodjenja izpod tisočletnega tuječevja jarma, je zato tudi ta zgodovinski dogodek danes slovesno praznoval. Prvič, odkar obstoja naša država, so alopalale po mestu samo modro-bele-ardeže zastave, narodna društva pa so priredila na Trgu Svobode javno manifestacijo za kraljevino Jugoslavijo. Obširni trg je bil poln mladine in ostalega občinstva, ki je med govornim odmeva govornika prof. Josipa Ribariča viharno vzklikal kraljevini Jugoslaviji in njenemu vladarju Aleksandru I. Z zborovanja je bila odposlana Nj. Vel. kralju udanostna, ministrskemu predsedniku, generalu Živkoviću na pozdravna brzojavka, kakor je vojaška godba zavrvala državno himno. Pri proslavi so sodelovale godbe Drave, Sokola in katoliške omladine.

# „Koroški dan“ v Celju

Celje, 13. oktobra. Danes se je vršil tu občinski letni seštanek koroških Slovencev, nazvan »Koroški dan«. Lani se je vršil tak seštanek prvič v Celju in je bil že takrat izvoljen poseben odbor, ki je imel nalogo, sestaviti pravila za koroški klub, ki bo imel svoj sedež v Ljubljani, podobora pa v Mariboru in Celju, kjer so bili medtem že osnovani z nalogo, da se po potrebi osnujejo tudi v vseh drugih mestih krajevalni odbori.

G. šolski nadzornik Močnik je podal na današnjem seštanju izčrpen referat o položaju koroških Slovencev pod Avstrijo in o manjšinskem vprašanju vohče. Njegova izjavanja so bila zelo zanimiva in poudarila so željo govornika vliharno odobravanje. Zborovanju so prisostvovali tudi zastopniki raznih narodnih in kulturnih društev, celjsko mestno občino pa je v odsotnosti zpana in podžupana zastopal občinski svetnik g. Lečnik. Z zborovanja je bila poslana vdanostna brzojavka kralju in brzojavni pozdrav ministrskemu predsedniku. Posebna resolucija pozdravila nov naziv države in novo upravno razdelitev na banovine.

Popoldne je bila prirejena animirana zabava in koroški Slovenci so se počutili v Celju zelo prijetno. Sklenili so, da se bodo vsako leto sestali v prijaznem Celju zaradi obnove prijateljskih zvez in misli na neodrešene brate.

# Nesreča obrtniškega vajenca

Ljubljana, 13. oktobra. Huda nesreča se je zgodila v soboto okrog 18.30 na Celovski cesti nasproti Kopačeve svetarne. Ob omenjeni uri je na Celovski cesti navadno izredno živahen promet. Ljudje hite od dela domov v okolico, drugi pa od tam proti mestu. Po cesti je ob omenjenem času peljal 16 letni mizarski vajenec Bogomir Smrkoli, uslužben pri mizarju Smoletu v Tacnu. maiten dvo-kolesni vozček. Nenadoma pa je pridrel za njim mestni avtobus, ki je vozil proti Šiški, namenjen v garažo. Voz je vodil šofer Henrik O. Morebiti je hotel šofer fanta prehiti, a je vozil preveč na desno, oziroma se je izognil premalo na levo. Nenadoma je bilo čuti silovit lom, kakor je

# Svečana otvoritev važne ceste

Celje, 13. oktobra. Danes je bila izvršena otvoritev nove oblastne ceste Sv. Urbana od Silvnice - Lesično do Podgorde. Otvoritvene slavnosti so se udeležili zastopniki državnih oblasti, mesta Celja, najvažnejši okrajni cesni odborav in občini. Gostje iz Celja so se pripeljali z mestnim avtobusom, ki bo vozil odlej stalno do Podrede. Tako bodo sedaj tudi najoddaljenejši kraji imeli pruden zvezo s Celcem.

# Motociklistična nesreča na Jesenicah

Ljubljana, 13. oktobra. Z večernjim gorenjskim brzovlakom so pripeljali sem v bolnico težko podnesrečnega 29 letnega Karola Višnarja, brodarčela različnih rezbarij, ki jih le svoičast razstavljali na ljubljanskem velesajmu. V poznih popoldanskih urah se je Višnar peljal po glavni jeseniški cesti z motociklom. Po nesreči je z motorjem zadell ob osebi avto tako močno, da je z vso silo zletel z motorja ter padel v občestni jarek, kjer si je močno poškodoval glavo. Dobil je obenem pretres možganov, kakor tudi notranje in druge poškodbe. Bil je popolnoma nezavesten. Na Jesenicah so ga spravili v gorenjski brzovlak. Z ljubljanske glavne kolodvorja za je rešilni avto prepeljal v javno bolnico, kjer se v poznih nočni uri še ni zavedel.

# Zopet neukročen vlomilec

Ljubljana, 13. oktobra. Stražnik Josip Jazbec, ki je patroliral ponoči na križišču Gosposvetske, Dunajske in Dalmatinove ceste, je začul okrog 3.50 nenadoma oster strel iz neznanne smeri. Pozorni stražnik se je napotil takoj po Dunajski cesti in se oziral okrog, če bi norda opazil sumljivega človeka. Precej iznenaden se je kmalu ustavil pred hišo št. 9 na Dunajski cesti, ker je opazil, da so duri odprta. Stražnik se je hitro podal na dvorišče, misleč da se je pripetilo kaj v hiši. Komaj pa je napravil nar korakov, je zapazil pred durmi Jurčičeve šbeceriske trgovine ležati dve riavi, usnjeni aktovki, v kateri je našel več vrst raznega vlomilskega orodja, dleto, dva »amerikanske« svedra in več vitrihov. Poleg je ležala prazna vreča ter zavesa, ki je bila sneta nekje z okna. Med ozledovanjem omenjenih predmetov na je Jazbec naenkrat začul klice na pomoč. Policist se je urno zasukal, skočil iz veže in ponovno slišal iste klice z Gosposvetske ceste. Pognal se je takoj v dir, kakor je zagledal že v bližini kavarne Evrope nočnega čuvaja Franceta Miheveca, uslužbenega pri Zavodu za zaklenjanje. Tam mu je pričel ves razburjen pripovedovati, da je pravkar prepodil iz omenjene veže in izpred vrat Jurčičeve trgovine neznanega vlomilca. Tat je ušel Mihevcu iz veže v Puarjevo ulico, kakor je bežal proti Gosposvetski cesti. Na vogažu Kersnikove ulice sta bila narazen le še par korakov in bi ga moral Mihevc skoro že prijeti. Tisti hio pa se je drzni apas nenadoma ustavil, se obrnil proti preganjalcu ter potesnil iz žepa samokres. Istočasno je že tudi sprožil, vendar je Miheveca zgrešil. Mihevc je prestrašen in ker je bil neoborožen, nadaljnje preganjanje opustil, kakor je drzni lonov pobeknil v noč neznanu kam. Kakor je zamogel opisati Mihevc energičnega svedrovca, je star ta okrog 25 let in je bil oblečen v športno obleko, na glavi pa je imel športno čepico. Na tleh najdeni aktovki je odnesel stražnik na policijo in jih izročil kriminalnemu oddelku.

# Svečana otvoritev važne ceste

Celje, 13. oktobra. Danes je bila izvršena otvoritev nove oblastne ceste Sv. Urbana od Silvnice - Lesično do Podgorde. Otvoritvene slavnosti so se udeležili zastopniki državnih oblasti, mesta Celja, najvažnejši okrajni cesni odborav in občini. Gostje iz Celja so se pripeljali z mestnim avtobusom, ki bo vozil odlej stalno do Podrede. Tako bodo sedaj tudi najoddaljenejši kraji imeli pruden zvezo s Celcem.

Po svečanem sprejemu pri g. Graseliju pri Sv. Urbani, so se odpravili gostje k svečani otvoritvi ceste v Zegar na navtičnem prehodu ceste čez lrbh. Otvoritvene svečanosti je pričela z našo, ki jo je opravil univ. prof. URČE. Nato je govoril dekan Marko Tomšič iz Koziera, ki je edini še voljeni načelnik obrabne cestnega odbora na bivšem Snodnem Stalerskem. V krasnih besedah odbral dololetni trud in boj za zgradbo nove ceste. Nato sta govorila še veliki župan bivše mariborske oblasti, dr. Schaubach in oblasti konisar dr. Leskovar, ki je v imenu oblastne samouprave izročil cesti javnemu prometu.

Na čast gostem je bil nato prirejen baklet, kar je prvi poždravil prirejen dekan Tomšič, kakor je odzvali še g. Marko Vrečko, namestnik načelnika okrajnega cestnega odbora v Kozlem in stavbnik v Zegar. Zahvalni se je za poždrav in sorjem g. veliki župan dr. Schaubach, ki je poudaril trud vseh, ki so sodelovali pri zgradbi nove ceste. Ob krasnem vremenu in številni udeležbi je sledila nato ljudska veselica v lenih prostorih g. Vrečke. Škar rodina gospodarja na Vrečkovem domu že od leta 1880.

Celjska mestna občina je to priliko izkoristila za komisionalni oled ceste v vršno uvedbe rednega avtobusnega prometa. Posebna komisija se je odpravila z mestnim avtobusom do Koziera in do Podrede. Vožnja je v vsakem pogledu uspešna. V Podredu je zgrajena avtobobilna garaža, za katero se že napravi načrte celjski mestni stavbnik urad. Mestni avtobus s komisijo se je nato vrnil v Zegar. Ob 16. pa je bil svečan sprejem znanih gostov v Kozlem, kjer so jih poždravili župan s bivšimi odborniki in domačini, ki zelo pozdravljajo uvedbo avtobusnega prometa.

# Vse je relativno.

Groza: »Pomislite, ali ni to neznosno! Moja žena mi govori venomer o možu, ki ga je imela pred menoj.«

Grgrur: »Blagor vam! Moja pa mi gozbeda samo o žigiem, ki za ho imela za menoj.«

# Dokaz.

Veletrežec: »Gospa, pa ste predričani, da ima vaš sinko sposobnosti za prodalca!«

Mati: »Pa še kako! Za množenje je bil prvi v šoli.«



O priliki 27. zasedanja mednarodnega mirovnega kongresa v Atenah so postavili na 277 m visokem atenskem trgu takozvani svetilnik miru. Svetilnik bo prižgan vselci, kadar in kjerkoli bo zboroval mednarodni mirovni kongres.

# Conan Doyle in hvaležnost sveta

Lepoko leto smo imeli tudi mi priško poročati o možu, ki so ga l. 1908. v Glasgowu obsodili na smrt, pozneje pomilostili in do smrti jočo in po dolgih 18 letih izpustili kot nedolžnega. Mož se imenuje Oskar Slater in naši čitatelji se bodo morda spomnili, kako so se trudili mnogi odlični raziskovalci intelektualci, da so ga osvobodili in rehabilitirali. Najbolji vneti Slaterjev zagovornik pa je bil veliki pisatelj sir Arthur Conan Doyle. V njegovu za to, da se je zavzemal za moža nesrečnega celih 18 let, se mora sedaj z njim — tožarji. Stivar je naslednja:

»Zato, da je dosegel obnovitev procesa, se je moral Conan Doyle zavezati s plačilom 1000 angleških funtov, ki jih je nabral deloma z javno zbirko, ostanek 300 funtov je pa moral po silii zložiti iz lastnega žepa. 300 funtov je ogromna vsota in zato je naravno, da je pozval Slaterja po osvoboditvi, naj mu jih vrne, saj je prejel ta od države 6000 funtov odškodnine in so mu javne zbirke, ki jih je sprožil Conan Doyle, prinesle še lep kup tisočakov. Slater pa se je tej zahtevi uprl, češ, da je ves denar nalozil v doživljensko rento in da nima niti ficika gotovine.

Nato ga je Conan Doyle v javnem dopisu apostrofiral kot »nehvaležnega psa« in Slater mu je odgovoril, da ni ničesar povel pisatelja, naj zbira zanj, in da bi mu menda zelo godilo postavljati se kot zagovornik zasledovanih, pri tem pa delaj dobiček. Očital mu je, da si je link zaslužil težke denarce s knjižo in s članki o njegovem slučaju. Doyle seveda ni možal in je dokazal, da ni z omenjeno knjižo oz. brošuro, kar je prav za prav bilo, zaslužil niti beliča, saj so jo spravili zavoljo propagande po zelo nizki ceni in deloma tudi zastoni med ljudi. Da se je zavzel za Slaterjev slučaj, ga je nagajal samo čut pravčnosti, a za to je žel je nevaležnost, ki si jo je razlagati je tako, da Slater radi dolge ječe ni čisto pri pameti. Končno je vložil tožbo, da mu izplača ta 250 funtov — za 50 je popustil. Angleška javnost čaka sedaj z napetostjo, kakšna bo razsodba.

# Iz Narodnega gledališča

Tenorist E. Vičar, bo gostoval jutri v torek v ljubljanski operi. Nastopil bo v paritii skladatelja Maksa v operi »Jonny svira«. Poleg gosta, ki je slovenski rojak in sedaj stalni član zakreškega gledališča, bodo nastopile znane naše operne moči: Majdičeva, Poličeva, Primožič (Jonny), Grba, Rumpelj, Mohorič, Simončič in drugi.



CELJE NARODNI DOM

# Jesensko prvenstvo se bliža koncu

## V Ljubljani so osvojili po dve točki v prvenstvu Ilirija, Hermes, Slovan in Grafika. — Maribor in Celje sta dobila svoja prvaka — Naši juniorji na lahkoatletskem mitingu ASK Primorja v ostrem boju s Karlovcami

Ljubljana, 13. oktobra.

Današnja peta prvenstvena nedelja je prinesla kot najzanimivejši prireditev »mali derby« med Hermesom in Svobodo, na katerem je po vsej priliki padla odločilna tretja mesto v I. razredu. Hermes je igro odločil v svojo korist in mu je tretje mesto zagotovljeno. Drugi prvo-razredni par sta tvorila Ilirija in Jadran; tekma je končala s pričakovano, toda zelo nizko zmago favorita, ki si je s tem definitivno osvojil jesensko prvenstvo. V II. razredu sta zmaga favorita Grafika in Slovan, izmed katerih si je slednji ustvaril sigurno pozicijo v svojem razredu. Nerensko vlogo v letošnjem prvenstvu igra zadnjeplasirani SK Krakovo, ki razen volje ne pokaže niti toliko discipline, da bi nastopil s polnim številom ljudi in — pravočasno.

Po današnjem kotu kaže prvenstvena tabela naslednjo sliko:

I. razred.					
Ilirija	4	4	0	16:5	2
Primorje	2	1	0	7:3	8
Svoboda	3	1	0	2	8:10
Hermes	2	1	0	1	4:7
Jadran	3	0	0	3	4:14
II. razred					
Slovan	4	4	0	17:6	8
Grafika	2	2	0	11:1	4
Slavija	3	2	0	10:4	4
Reka	3	1	0	2	7:12
Natakar	3	1	0	2	6:13
Krakovo	5	0	0	5	4:19

V nastopnem kratka poročila:

### Ilirija : Jadran 2:0 (1:0)

Z današnjo tekmo je Ilirija absolvirala zadnje prvenstveno tekmo v jesenski sezoni in si zagotovila prvenstvo ljubljanskega okrožja v jesenski sezoni. Rezultat tekme je presenetil ter ne odgovarja poteku tekme.

Ilirija, ki je nastopila s isto postavo kakor proti Primorju, ni pokazala onih zmogljivosti, kakor smo jih imeli priliko videti pred tednom dni. Temu je krivo dejstvo, da ni vzela tekme resno, kar bi se bilo skoraj maščevalo. Zlasti napad ni bil zmogljiv nobene akcije. Podaja žoge je bilo netočno, posebno je glade tega zgrešil Neli. Tudi Oman je bil slab in vsi njezovi strelci so končali v avtu. Edina svetla točka moštva je bila ožja obramba, kjer je Verovšek postavil najboljšega moža na polju.

Jadran, ki je zopet po dolgem času nastopil s svojo staro gardo, je dal vse iz sebe, da doseže čimboljši rezultat. Zlasti ožja obramba je igrala zelo pošteno. Glavno naslugo na rezultatu nosi vratar Logar, ki je rešil nebroj kritičnih situacij ter obeta postati eden naših najboljših vratarjev. Igra sama je bila v prvem polčasu še dokaj odprta, v drugi polovici pa se je igralo večinoma na polovici Jadrana. Moštvi sta nastopili v sledeči postavi:

Ilirija : Urbančič, Beržles, Verovšek, Volkar, Varšek, Zupančič Lado, Rihtar, Košak, Zupančič Neli, Oman, Doberlet.

Jadran: Logar, Steiner, Brnar, Kosmač, Rožac, Owen, Zedel, Zor, Rape, Macarol, Januš, Gabrovšek.

Tekmo je sodil g. Cimperman.

### Hermes : Svoboda 2:0 (1:0)

Nasprotnika sta postavila najlažji garnituri, ker sta se dobro zavedala važnosti tekme. Tudi igra sama je dokazala, da sta napela vse sile in si skušala za vsako ceno iztrgati zmago.

Hermesa je topot spremljala sreča. Nasprotnik je bil popolnoma enakovreden in je le oklepanju njegovega napada pripisati, da se doseženi rezultat ni obrnil v korist drugemu. Zmago je prav za prav izvojevala obramba, ki je v drugem polčasu opravila ogromno delo. Napad, ki je bil sprva — posebno z desne — precej nevaren, je kmalu popustil in v drugem polčasu skoraj ni ohranil nobene žoge. »Famozna« trilo Zalokar—Svečič—Mokorec je igral zelo sibat vlogo, posebno velja to za strelca Hermesovega napada Svetica, ki ga skoraj ni bilo videti. Kakor rečeno so odločili rezultat krilici (Košemina!) in branilci, umed katerimi je po odmoru briljiral Sernec. Tudi vratar Burja se je pokazal hladnokrvnega čuvarja.

Svoboda je igrala s silno voljo in izredno potrpežljivostjo. V moštvu ima prvovrstne moči (Zore, Boncell, Fleischer itd.), ki so delate Hermesovi obrambi mnogo preglavice. Enajstjorice odkljuje dober start in prvočnost, ki jima je treba le treniranja, da se bo lahko z uspehom pomerila z vsakim klubom LNP. Napad je bil mnogo na delu, toda pred golom ni izrabljaj pozicij, nekatere pa jado zastrejal. Tudi v Svobodi je opravila večje delo obramba. Za dobljene gole vratar ne nosi krivde.

Tekma je bila živahna in napeta ter je nudila tipično sliko boja za točke. Moštvi sta igrali v splošnem fair; zmaga je visela do zadnjega v zraku, dasi je imel Hermes že v prvih 15 minutah drugega polčasa dva gola na doberm. Zabila sta jih Svetič (iz 11 m) in Zalokar. Igro je vodil g. Šetina, ki se ni dvignil preko običajne forme; za tekme slične vrste bi bilo po našem delu odločilnega sodnika.

Da počasti spomin rezervnega vratarja Hermesa, Bizovičarja, ki je v noči na nedeljo umrl tragične smrti, je sodnik kmalu po otvoritvi za minuto prekinil igro. Na igrišču je vladal popoln mir.

### Grafika : Krakovo 7:0 (4:0)

Grafika je z lahkoto premagala Krakovo, ki je nastopila le z 8 igralci. Tekma ni nudila nobenega užitka; igralo se je le na strani Krakova. Pripomniti je treba, da Krakovo v vsej jesenski sezoni ni nastopilo nikdar z 11 igralci. Tekmo je jako ležerno sodil g. Dolinar; ne razumemo, zakaj ni tekme odžvižgal, ker je Krakovo nastopilo šele 22 minut po določenem času.

### Slovan : Slavija 2:1 (1:1)

Slovan, ki je nastopil brez Ciroviča in Šteglja, je komaj odnesel pičlo zmago. Poteku igre bi bolj odgovarjal neodločen rezultat. Slavija je močno presenetila. Ima dober mlad naraščaj, ki obeta mnogo. Žal se je z obeh strani igralo preostro, mestoma surovo, kar je kvarilo igro. Posledica tega so bile tri enajstmetrovke, in sicer dve proti Slaviji in ena proti Slovanu, od katerih je obšla ena po ena na vsaki strani. Tekmo je dobro vodil g. Betetto, ki je strogo zatiral surovost.

ZSK Hermes. Članstvo se poziva, da se polnoštevilno udeleži pogreba tragično preminulega aktivnega nogometaša našega kluba Ivana Bizovičarja, ki bo danes ob 14. Zbirališče za člane ob 13.30 pri šišenski šoli. Predsednik.

## Zaključek prvenstva v Mariboru

### SD Rapid je jesenski okrožni prvak

Maribor, 13. oktobra. SK Svoboda v tekmi proti I. SSK Mariboru ni nastopila ter je v razmerju 0:3 par forfait prepustila obe točki protivniku. V tekmi proti SK Železničarju je Svoboda v drugem polčasu odstopila. Celotekmo je odigrala edino proti SD Rapidu, toda le z osmimi igralci. Svoboda je v resni krizi in ni upanja, da bi si ponovno opomogla. Nima igralcev, nima vodstva in dolžnosti ne jemlje resno. Nedvomno jo čaka suspenz s strani LNP, ki bo zanjo bržčas trajen.

### SK Železničar : SD Rapid 1:1 (1:1)

Današnja tekma med tema dvema kluboma je bila v jesenskem prvenstvu skoro najzanimivejša. SK Železničar se je pokazal v najboljši luči in bil ves čas enakovreden nasprotnik, na momente celo boljši. Tekma je bila sicer preostra, kar je pripisovati Rapidovemu sistemu. Železničar je imel več od igre. Obramba in krilska vrsta sta zanesljiva, napad pa ni vigran niti dovolj odločen. Rapidovci so prešli v premoč šele koncem drugega polčasa, vendar niso utegnili izkoristiti nobenega prodora. Sodnik g. Nemeč je bil objektivni in je skušal biti dovolj strog, a je grešil pri odločitvah glede toulou.

Stanje mariborskega prvenstva je naslednje:  
SD Rapid 3 2 1 0 14:3 5  
I. SSK Maribor 3 2 0 1 9:5 4  
SK Železničar 3 1 1 1 9:6 3  
SK Svoboda 3 0 0 3 1:19 0

### SK Celje — jesenski prvak celjskega okrožja

Celje, 14. oktobra. Danes se je vršila tukaj zadnja prvenstvena tekma celjskega okrožja LNP med SK Celjem in SK Atletikom, ki je končala s neodločnim rezultatom 1:1 (1:0). V predtekmi je rezervna SK Atletika zmagala nad rezervno SK Celja s 5:4 (4:0). Prvenstvo celjskega okrožja za letošnjo jesen si je priboril SK Celje s 3 točkami, nakar sledita SK Atletik z 2 in SK Ojimp z 1 točko.

### Ostale nogometne tekme

BEograd: BSK : Jugoslavija 3:3 (1:2). Prijateljska tekma starih rivalov, na kateri ni bilo na višini nobeno moštvo. Jugoslavija je sprva boljša in doseže v kratkih presledkih dva gola. Šele pred koncem prvega polčasa se posreči BSK po krivdi Dimitrijeviča, ki zabije lasten gol, znajući na 2:1. Po odmoru se je BSK znašel, prevzel iniciativno in kmalu nato izravnal iz enajstmetrovke zviša Jugoslavija zopet na 3:2, toda BSK jo tik pred koncem dohiti. Tekmo, ki ji je prisostvovalo 5000 gledalcev, je objektivno sodil Jokšič.

ZAGREB: Viktorija : Concordia 4:3 (1:2); Hašk : Gradjanski 3:1 (1:0). Tekmi za blagajno ZNP.

SUBOTICA: Bačka : Subotički Sportklub 2:0 (1:0); SMTK : ŽAK 4:1 (2:1). Prvenstvene tekme.

SISAK: Slavija : Croatia (Zagreb) 5:3 (4:2). DUNAJ: Rapid : Wacker 2:0 (0:0). Hertha-FAC 1:1 (1:1); WAC : Nicholson 1:0 (0:0). Admiria : Austria 2:1 (0:1). Hakoah : Cricketer 2:0. — V tekmah za amatersko prvenstvo Avstrije je zmagal graški GAK nad Otakringcr Sportklubom s 3:0, Lustenau 07 pa nad Innsbrucker AC s 6:2.

PRAGA: Slavia : Sparta 2:0 (1:0). Gola za zmagovalca sta zabil Kralovih in Junek. Bila je izredno zanimiva borba, v kateri je imela Slavia veliko premoč. DFC : Moravska Slavia 4:2 (1:1).

BRATISLAVA: Českoslovaška : Madžarska 2:1 (1:1). Tekme za amaterski pokal.

BERLIN: V semifinalu za državni pokal, ki se je vršil v treh mesih, je v Vratislavi zmagal Berlin nad jugovzhodno Nemčijo z 2:1 (1:1), v Magdeburgu srednja Nemčija nad južno Nemčijo s 5:2 (2:0) in v Dortmundu severna Nemčija nad zapadno Nemčijo s 4:1 (1:1).

BUDIMPEŠTA: Madžarska : Avstrija 10:6. Tekma za amaterski pokal. Perenczvaros : »33« 2:1 (1:0), Hungaria : Nemzeti 2:0 (1:0), Ujpest : Boczkay 4:3 (1:3), Pečuh : III. okraj 1:1 (0:1).

KAPOŠVAR: Somozy : Kispest 0:0. SEGEDIN: Bastya : Atilla 5:2 (2:1).

## Lahka atletika

### Juniorjski propagandni miting ASK Primorje

V soboto in nedeljo se je vršil na igrišču ASK Primorja juniorjski lahkoatletski miting, ki je zbral na start veliko število mladih atletov. Prireditev je mnogo pridobila zaradi udeležbe juniorjev karlovskega športnega združenja, ki so pokazali vseskozi dobro formo in so v nekaterih disciplinah absolutno dominirali. Pohvalno je treba med tekmovalci omeniti dijake ljubljanske realke, ki so nadvse častno zastopali svoj zavod.

V naslednjem navajamo sobotne rezultate:  
Tek 100 m (A-razred): I. predtek (5 tekmi.): 1. Kopp (KSU) 12,3, 2. Zupančič, 3. Branner. II. predtek (6 tekmi.): 1. Wilman 13,3 sek., 2. Pečenko, 3. Raič D.  
Finales: 1. Kopp (KSU), 12,6 sek., 2. Zupančič, par om za prvim, 3. Pečenko 12,8 sek. (močan protiveter!).

Tek 60 m (B-razred): I. predtek (5 tekmi.): 1. Sašek (KSU) 7,4 sek., 2. Wilfan, 3. Savnik. II. predtek (4 tekmi.): 1. Ribnikar, 8,2 sek., 2. Raič M., 3. Kraje.  
Finales: 1. Sašek (KSU), 8 sek., 2. Wilfan 8,1, 3. Ribnikar 8,2 sek.

Skok v daljino (A-razred): 9 tekmi., 1. Cenčič, 5,54 m, 2. Raič D., 5,465 m, 3. Lolo (KSK) 5,275 m.

Skok v daljino (B-razred): 7 tekmi., 1. Sašek (KSU), 5,14 m, 2. Vučetič (KSU) 4,915 m, 3. Raič, 4,72 m.

Tek 800 m (A-razred): 4 tekmi., 1. Dvoržak (KSU) 2,25 min., 2. Rezaly, 3. Sintič.  
Met krogle (B-razred): 9 tekmi., 1. Vučetič (KSU) 10,87 m, 2. Wilfan, 9,07 m, 3. Raič M., 8,50 m.

Tek 3000 m (A-razred): 2 tekmi., 1. Marchotič, 10:55,8 min., 2. Gregorc 11:15,3 min.  
Tek 800 m (B-razred): 7 tekmi., 1. Wilfan

2:23,6 min., 2. Ogrin, 2:27,3 min., 3. Vučetič (KSU) 2:29 min.  
Met krogle (A-razred): 7 tekmi., 1. Zupančič 12,695 m, 2. Jug 12,14 m, 3. Gjačić (KSU) 11,56,5 m.  
Tek 100 m (B-razred): 6 tekmi., 1. Sašek (KSU) 12,8 sek., 2. Ribnikar 13,1 sek., 3. Savnik.  
Met diska (A-razred): 7 tekmi., 1. Jug, 26,77 m, 2. Zupančič 24,76 m, 3. Pečenko 29,77 m. Pogašnik izven konkurence 34,56 m.

Tekmovanja so se v nedeljo popoldne nadaljevala. Žal je udeležba trpela zaradi odsotnosti dijakov, ki so se udeležili slavnostnega sprejema ob odkritju spomenika »Ilirije oživljene«.

Podrobni rezultati so bili naslednji:  
Met kopja (A-razred): 1. Ilvar (real.) 42,42 m; 2. Zupančič (real.) 40,30 m; 3. Jug (sred. teh. š.) 36,67..  
(B-razred): 1. Beranek (mešč. š.) 33,98 m; 2. Raič M. (real.) 28,48 m; 3. Ribnikar (real.) 28,45.

Skok v višino (A-razred): 1. Zupančič (real.) 160 cm; 2. Djačić (KSU) 160 cm; 3. Pretinja (real.) 145 cm. (B-razred): 1. Sašek (KSU) 140 cm; 2. Raič M. (real.) 140 cm;

## Knjiga za novoporočence

Neki Anglež je nedavno izdal v enako dobri nameri knjigo o umetnosti, kako moreš biti dober zakonski mož. Samo nekaj drobtin iz nje. Britanski svetovalec polaga idealnemu soprogu na srce, naj se vselej kaže zaljubljen v boljšo polovico in naj kaže vedno nasmešek. »Ne skušaj popravljati napak svoje žene. Rajši odkrij na njej dobra svojstva, ki še sama ne ve zanje; v kratkem bo prepričana, da jih ima... Ako je krasotica, ji nikar venomer ponavljati tega; zrabo ji to glasneje pove nego ti. Pač pa ji reci, da je razuma... Ne govori »jaze, kadar se zgodi kaj prijetnega, tudi ne »midva«, kadar se pripeti kaj neveščnega... Ne smeš govoriti: »Ljubim te,« kadar poskuša novo obleko, temveč: »Rad imam tvojo novo obleko...« No, sedaj bi človek pričakoval nasvetov za žensko. Toda pisec je opredelil zakon tako-le: Za moškega zvanje, za žensko izzivanje.

## Iz zakonskega življenja

»Svojo ženo sem na čuden način spoznal,« pripoveduje avtomobilist. »Povozil sem jo v svojih avtom in se nato poročil z njo. — »Eh, če bi le vsakdo moral napraviti tako,« vzdihne nekdo med prisotnimi, »potem bi vendarle prenehalo to vrtočje, nepremišljeno dirkanje.«

»Danes, ljubeček, sva pet let poročena, in kakor vsako leto, sem tudi tokrat spekla kolač.« — »Kako si pozorna,« odvrne soproga, »na druge kolače gledam kakor na obcestne kamne nazaj.«

»Franjo, prosim te, stopi no v kuhinjo, ozmerj odtideš v prodajalno, in pošto ozmerjaj Minko.« — »Zakaj pa? Meni se zdi, da si z njo prav zadovoljna!« — »Saj sem, ampak danes mora iztepati preproge, in delo se ji bo bolje odsedalo, če jo malo razježiš.«

»Za Boga milega, kako morete biti, Urša, tako neprevditi, da postavljate steklenico z bencinom na štedilnik? Saj se lahko zgodi nesreča!« — »No, no, kako ste pa babje-vernili!« zagodrnja kuharica prezirljivo.

## Dobri odgovori

General pl. Pfuell, ki je že l. 1813. krvavel za domovino, je l. 1848. kot pruski ministrski predsednik prisostvoval seji odbora narodne skupštine, kjer se je pretresalo o odpravi plemstva. Brezkončne debate so dolgočasilce starega gospoda, ki je skoraj zadremal v svojem naslanjaju. Ko se je čez nekaj pač s predramil in besedičevje še ni bilo pri kraju, je kliknil: »Mar plemstvo še ni mrtvo?« Ta beseda priletnega vojvodka se je hitro raznesla po Berlinu, kjer je zbudila splošno veselost. A mlad poročanec ni hotel razumeti šale in se je smatral poklicanega da mašuje razžaleno vlastelinstvo. Na ulici je stopil k Pfuellu, rekoč: »Ste vi general von Pfuell? Potem vam moram povedati, da ste ničvrednej!« — »Tako?« je odvrnil Pfuell, »tega pa res nisem vedel. Hvala vam, mladi prijatelj!« In pustil je mladega petelina na cesti.

Filozof Taine je zbral na dvoru Napoleona III., kadarkoli se je tam prikazal, vselej krožek častilcev okoli sebe, ki so z naslodo poslušali njegovo duhovito kramljanje. »Kako si predstavlja,« vojvodinja, ljubezen v prostoru?« je vprašal med modrosloveskim pomenkom neko damo, znano po svoji odrezavosti. »V mreži za ležanje,« mu je z nasmehom odgovorila.

Saphir, hudomušni kritik, enako znan na Dunaju kakor v Berlinu, je često dobil povabilo za obed pri gospe Lämmelovi, ki je znala vsekdar tako urediti, da gostje niso presiti odhajali domov. Ko Saphir po svoji boleznij prejme zopet podoben poziv od Lämmelovke, se izgovori na ta način: »Hvala, mi je že bolje. Zdaj semem že zopet jesti!« Angleški parlamentarec je v času staršega Pitta v svojem govoru razžalil nižjo zbornico. Zato je bil po tedanji šegi obecjen, da mora zbrano zbornico kleče za zamero prositi. Ukazano, storjeno. Pogleknil je in izustil svojo kozjo molitveno. Ko pa je zopet vstal, si je z robcem otepel prah s kolen in zaklical: »Bogme, svoj živi dan še nisem bil v tako umazani hišici!«

## Ob spomeniku

Drago: »Zakaj so ti drogovci vsi rdeči?« Zeno: »Slepeci! Ali ne vidiš, da z belim kamnom in svetlimi hišami ter s sinjim nebom sestavljajo francosko in našo trobojnico?«

Drago: »Zakaj se pa Slovenka na tem kamnu drži nekam zaskrbjeno?« Zeno: »Se pač boji, da ji ne padejo z vrha zvezde na glavo!«

Drago: »Čemu pa ona krpa na štirjaku štrli ven? Ali je niso utegnili pri tej naglici odklesati?« Zeno: »To je vendar kakor običaj na lepem ženskem obrazu ali kot muha na obrtem obradku. Obnojo se zapenjajo misli vseh mežljav in filistrov. Saj več, duh mladostnega umetnika ne more prenesti akademsko pravilnosti.«

3. Zorga (III. real. gimn.) 185 cm.  
Met diska: (B-razred): 1. Vučetič (KSU) 24,50 m; 2. Beranek (mešč. š.) 24,13 m; 3. Raič (real.) 23,68 m.  
Strelca 4 x 100 m: (A-razred): 1. KSU (Hajdin, Djems, Sašek, Djačić) 50,4; 2. Realka (Raič D., Jug, Ilvar, Cenčič). (B-razred): 1. Realka I (Oražem, Raič II, Raič III, Ribnikar) 55,8; 2. Realka II (Kaleari, Zorga A., Zešar, Umek).

Tek 200 m: (A-razred): 1. Diems (KSU) 26,2; 2. Jug (sred. teh. š.); Cenčič (II. real. gimn.). (B-razred): I. predtek: 1. Sašek (KSU); 2. Ribnikar (real.); II. predtek: 1. Vučetič (KSU); 2. Beranek (mešč. š.). Finales: 1. Sašek (KSU) 26,6; 2. Ribnikar (real.) 27,3; 3. Vučetič (KSU).

Troskok: (A-razred): 1. Cenčič (II. real. g.) 11,51; 2. Lolo (KSU) 11,19; 3. Putinja (real.) 11,14; 4. Kaleari (real.) 11,075. (B-razred): 1. Raič M. (real.) 10,44; 2. Oražem (real.) 10,215; 3. Vučetič (KSU) 10,10.

Na rezultate teza lepo uspeleza propa-kandnega mitinza se bomo še povrnil.

## Nenasitnost

Dr. Triller je svoj čas občeval pri neki goriški družinici, kjer so imeli bistromno deklino starih let. Da ji napravi veselje, ji je dal krajcar, mala Liza pa hitro k slaščičarju z njim. Čez nekaj časa ga frkolinka sama poprosi za novo darilce, potem pa zopet. Hoteč se odkrižati za dalje časa male nadležnice, ji pomoli cekin in bankovec, rekoč, kaj ima rajši. Navihanka nekoliko pomisli, nato pa: »Daj mi ta svetli sold zavit v tisti papir!«

O beneških gondolirjih je znano, da niso nikoli zadovoljni z naspitino, vedno se jim zdi prepriča. Velikodušen Francoz pa je stisnil svojemu prevozniku cel francoski zlatnik na dlan, misleč, da bo moža uzadovoljil. Toda ta ogleduje cekin ter napoljed izpregovori: »Gospod, ali mi ne bi dali še nekaj patakonov, tega je škoda monjati.«

## Pomilostitev

Kralj Filip VIII., hotoč deliti milost, je krenil osebnv v ječo in si dal privesti nekaj obsojencev.

»Zakaj si zaprt?« je vprašal prvega. »Bil sem po nedolžnem obsojen, krajjev-ska milost,« je jadtikoval.

»Pa ti?« se je obrnil proti drugemu. »Postal sem žrtve krivnega pričanja!« je odgovoril ta.

»Pa ti?« je poizvedoval pri tretjem. »Zaradi slabih zakonov sem prišel v zaport!«

»Kralj se je zamračil in kamil oditi. Ali prej ko je tako naredil, je dejal četrtemu jetniku: »In zakaj sediti ti?«

»Kradel sem, Vaše Veličanstvo,« je iskreno odvrnil možak. »Smemite mu okove in ga takoj izpustite na svobodo,« je odredil kralj.

A ko si preplaniš stražniki niso prav upali izvršiti povelja, je dodal: »Da se ne bi ti nedolžni od njega okužili.«

## Rahločuten krvnik

Na Kubi bi bil moral rabelj nedavno od-robiti glavo obsojencu, toda je odpovedal, češ, da svojega prijatelja ne mara in ne more usmrtili. Njegov stanovski tovariš v Norimbergu, neki Schmidt, pa svoje dni ni bil tolikanj obziren: odrezal je vrat rodnemu tustu, čeprav so mu ponujali za izredni primer namestnika. Zavrnil je ponudbo, češ, služba je služba. Ob tej priliki se spomnite, da je dejal Napoleon III.: »Človek sam izbi- ra svoje prijatelje, sorodnikom pa ne.« Mo- goče to razložiti neenakomerno postopanje obeh krvnikov

## Zamorec in krava

Kiki je bil zamorec, črn kot oglje, službu- joč v upravnici v Kongu. Glavna naloga mu je bila: krmiti in molsti načelnikovo kravo. Da bi mu olajšal delo, mu je gospodar podaril podnožnico, češ: »Kiki, nã to pručilo, da ti pojde molža laglje od rok.« Kiki je odgovoril: »Hvala, masa (gospod).« Kiki bo precej poskusil. Črnogelj je takoj izgignil v hlev in se čez četr ur vrnil. Bil je vse po- tan ter otožno držal podnožnik. »No, ali ne gre, Kiki?« vpraša načelnik skladišča. »To ni dobro, masa!« izusti Kiki potr, »krava se noče vvesti na stolček.«

## Ljubitelj glasbe in tenorist

Sarcey pripoveduje, kako je Rubini še čisto mlad nastopil na enem glavnih itali- janskih odrov v Benetkah. Tu je živel splošno priznani ljubitelj godbe, čigar mne- nje je nekaj zaleglo. Rubini je pošiljal svo- jega sluga, da si je vsakokrat kupil sedež poleg tega poznavalca in prislužkoval. Tri- krat, štirikrat je po predstavi služabnik sporočil Rubiniju, da je stari vselej vzklil- nil: »Kakšna škoda!« To je tako vzmeli- rilo mladega umetnika, da je šel, se pre- dstavil onemu gospodu in ga prosil, naj mu razloži, kaj pomeni njegov vzklil: »Che peccato!« »Krasen glas imate, je odvrnil stavec. »Ali uporabljate ga tako, da ga boste izgubili v štirih ali petih letih, kakor ta in ta.«

In navedel mu je imena proslulih pevcev. »Vaš glas je v grlu; polčitati ga morate v prsi. Ali za to je potreba še tri, štiri leta študiranja.«

Rubini ni bil gluha na to uho. Stopil je do svojega ravnatelja in pretrgal pogodbo sre- di največjih uspehov. Nato se je umaknil za tri leta, potlej pa se vrnil gotov zmage.

Pristopite k »Vodnikovi družini« tukaj.

## Kuga na Grškem



»Pobijanje« kuze s pomočjo vere in dragocenih relikvij.



»Pobijanje« kuge s človeškimi sredstva — s cepitvami.

Arkadij Averčenko:

# Zlato stoletje

Ko sem prispel v Petrograd, sem se takoj podal k svojemu staremu prijatelju, novinarskemu reporterju Stremglavovu in mu rekel:

»Stremglavov, rad bi postal slaven.«  
Stremglavov je pokimal z glavo v znak, da pristane na mojo prošnjo in rekel:

»Je pač takšen čas sedaj, da hoče vsak postati slaven.«

»Toda jaz nisem eden izmed teh mnogih,« sem mu skromno odgovoril. »Ne dogaja se vsak dan, da bi se kdo imenoval Vasilij Maksimič in obenem Kandibin!«

»Ali je že dolgo od tega, kar pišeš?« me je vprašal Stremglavov.

»Kaj... pišem?«

»No, sploh, kakšna dela pišeš?«

»Toda jaz vendar ne pišem.«

»Haha! To pomeni, da se baviš z drugimi stvarmi. Ali hočeš postati drugi Rubens?«

»Nimam posluha,« sem mu odkrito priznal.

»Kako?«

»Da postanem... no... kako se že imenuje tisti skladatelj, ki si ga imenoval.«

»Dragi prijatelj, to je pa že preneumno! Rubens ni bil skladatelj, temveč slikar.«

Ker se nisem zanimal za slikarstvo, se nisem mogel spomniti imen vseh ruskih slikarjev, posebno pa ne tega, o katerem je govoril Stremglavov. Rekel sem mu:

»Najbolj znam slikati črke na platinu.«

»To ni potrebno, Ali si že kdaj igral na odru?«

»Da, igral sem. Ko pa sem nekoč na odru junakini tragedije odkrival

ljubezen, sem vzel tak ton, da se je gledalec zdela, da zahtevam napitnico za prenašanje klavirja. Impresario mi je rekel, da je najbolje, da takoj neham in res začnem prenašati klavirje. Nato me je spodil.

»In navzlic temu, hočeš postati slaven?«

»Da! Ne pozabi, da znam slikati črke na platinu!«

Stremglavov se je popraskal za ušesom in rekel:

»Dobro! Morda mi bo uspelo, napraviti iz tebe slavnega človeka. Deloma je tudi to dobro, da zamenjavaš Rubensa z Robinsonom Crozeom in da na ledjih nosiš klavirje. To te dela nekako ekscentričnega.«

Prijateljsko me je potapljal po rami in mi obljubil, da bo storil vse, kar bo v njegovi moči.

## II.

Dan pozneje sem čital v dveh listih v rubrikah: »Umetniške novosti«, tale čudovit naslov: »Zdravje gospoda Kandibina se obrača na bolje.«

»Čuj, Stremglavov!« sem ga vprašal, ko sem ga obiskal. »Zakaj se moje zdravje se obrača na bolje? Jaz vendar nisem bolan!«

»To je že treba tako delati,« je rekel Stremglavov. »Prva vest o tebi mora biti prijetna... Publikli je všeč, če je kdo na poti k ozdravljenju.«

»Ali pa ve publika, kdo je ta Kandibin?«

»Ne ve. Toda publika se je že zainteresirala za tvoje zdravje, in vsak, ki bo to prečital, bo pravil svojim prijateljem: »Kandibinovo zdravje se obrača na bolje.«

»Če pa prijatelji vprašajo: »Kdo je ta Kandibin?«

Tega ne bo nihče vprašal, ker ne bo hotel, da bi ga drugi smatrali za nevednega. Vsak bo rekel enostavno: »Res?«

Mislil sem, da se je njegovo stanje poslabšalo.

»Stremglavov! Ali oni bodo hitro pozabili name?«

»Ne! Jutri zjutraj bom spet napisal: »O zdravju našega velikega...« Kaj hočeš biti? Pisatelj? Slikar?«

»Pa naj bom pisatelj!«

Napisal bom: »Trenutno se je zdravje našega velikega pisatelja Kandibina poslabšalo. Včeraj je pojedel samo en kotlet in dvoje cvrtilih jajc. Temperatura je narasla na 39,7°.«

»Moje slike ne rabiš?«

»To bi bilo še prezgodaj. Oprosti mi, toda sedaj moram takoj pisati o kotletu.«

## III.

Z veliko radovednostjo sem pričel spremljati svoje novo življenje. Zdravje se je boljšalo počasi, a gotovo. Koščina kotletov, ki je romala v moj žilodrec, je bila vedno večja in večja. Kar se pa tiče jajc, nisem več jedel samo cvrtilih, ampak tudi že trdo kuhana. Komaj sem ozdravel, že sem se začel spuščati v razne avanture. »Včeraj,« je pisal list, »se je na kolodvoru zgodil mučen incident, ki se bo morda končal z dvobojem. Priznani pisatelj Kandibin je bil užitjen zaradi nekega poniževalnega izraza o ruski literaturi, ki ga je izustil bivši kapitan C. Kandibin mu je prisolil klofuto. Oba sprotnika sta izmenjala posetnice.«

Ta dogodek je izzval tisk. Nekateri listi so pisali, da je treba vsak dvojni odbiti, ker klofuta ne predstavlja nikakšne žalitve. Povdarjali so, da mora ruski narod čuvati svoje genije, dokler so na višku svoje tvorne sile.

Eden izmed številnih listov je pisal: »Ponavljaj se slučaj Puškina in Dentesa v vsej svoji strahoti in nesmiselnosti... Kmalu bo morda tudi Kandibin izpostavil svoje čelo kroglji nekega nekega kapitana C. Mi sedaj ob dvanajstih uri vprašamo: Ali je to prav? Na eni strani Kandibin, a na drugi neki kapitan C., za katerega nihče ne ve.«

»Prepričani smo,« je pisal neki drugi

list, »da Kandibinovi prijatelji ne bodo dovolili, da se vrši ta dvoboj.«

Velik vtis je napravila vest, da se je Stremglavov (intimni prijatelj pisatelja) zaklel, da se hoče dvobojevati s kapitanom C. v primeru, če dvoboj izpade nesrečno za Kandibina.

Številni reporterji so prišli k meni.

»Povejte,« so me izpraševali, »zakaj ste pravzaprav oklofutali kapitana?«

»Saj ste vendar že čitali,« sem jim odvrnil. »On se je poniževalno izražal o ruski književnosti. Rekel je, da Aivasovskij ni nikakšen talent, temveč šušmar.«

»Toda Aivasovskij ni pisatelj. On je slikar,« je začudeno vzkliknil eden izmed reporterjev.

»Vseeno! Imena velikih ljudi morajo biti vsakomur sveta,« sem mu rekel resno.

## IV.

Zvedel sem, da je kapitan C. strahopetno odbil poziv na dvoboj in da sem odpotoval v Jalto. Ko sem spet srečal Stremglavova, sem ga vprašal: »Ali si se že naveličal? Ali boš še kaj pisal o meni?«

»Seveda! Še je treba. Počakajmo, da se publika malo odpočije, potem bo spet dobro, da kaj napišemo. Na primer: Kandibin je šel v Jalto, da v tem divjem južnem kraju dokonča eno izmed svojih začelih del.«

»Katero veliko delo sem začel?«

»Dramo: »Na meji smrti.«

»Ali ne bodo impresariji gledališč zahtevali, da jim to delo izročim?«

»Da! Toda ti jim boš rekel, da si dramo že dovršil, pa nisi zadovoljen z njo in da si tri dejanja vrgel v ogenj. To bo na publiko silno delovalo.«

Po enem tednu sem zvedel, da se mi je na Jalti pripetila težka nesreča. Ko sem plezal na strmo goro, sem padel in si zlomil nogo. Nato se je znova pričela mučna zgodba o kotletih in jajcih. Nato sem ozdravel in (ne vem iz kakšnega vzroka) odpotoval v

Rim. Kar se je naprej godilo z menoj, ni imelo nikakega smisla več. V Nizzi sem kupil vilo, pa nisem ostal tam. Namestu da bi ostal v Nizzi, sem odšel v Bretagno, da dovršim komedijo »Ob zori življenja«. Požar, ki je izbruhnil v mojem stanovanju, je uničil rokopis in zaradi tega (to je bilo že idijotsko) sem kupil neko posestvo v bližini Norimberka. Naveličal sem se teh neumnih potovanj in brezplodnega razpisanja denarja. Nekega lepega dne sem prišel k Stremglavovu in mu kategorično izjavil:

»Sedaj je dovolj! Sedaj hočem jubilej!«

»Kakšen jubilej?«

»Petindvajsetletnico svojega umetniškega delovanja.«

»To je preveč, prijatelj moj dragi! Saj si šele tri mesece v Petrogradu. Če morda želiš desetletnico...?«

»Sprejemem,« sem mu rekel. »deset let dobrega dela pomeni več kot petindvajset let brez cilja.«

»Ti govoriš kakor Tolstoj!« je v zasnosu vzkliknil Stremglavov.

»Še boljše kakor Tolstoj! Jaz o Tolstoju ničesar ne vem, Tolstoj bo gotovo nekaj vedel o meni.«

## V.

Danes sem slavil desetletnico svojega sijajnega znanstveno književnega dela. Pri svečanem kosilu je govoril neki znameniti književnik (imena ne vem):

»Pozdravilo so vas,« je rekel, »kot človeka, ki nam nosi ideal mladosti, kot pevca narodove bolesti, a jaz bom dodal še dve besedi, dve besedi iz dna duše nas vseh:»

»Živijo-o-o-o Kandibin!!!«

»Ah, dober dan!« sem odvrnil, da se mu zahvalim za laskave besede.

»Kako se kaj počutite?«

In vsi so me objemali in poljubljali. Tako sem si s pomočjo Stremglavova ustvaril kariero.

### CENE MALIM OGLASOM:

Za oglase, ki služijo v sredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Če naj pove naslov Oglasi oddelka »Jutra«, je plačati posebno pristojbino 2 Din. Če pa je oglaš priložen pod silno je plačati pristojbino za silno 3 Din. Telefonske številke: 2492, 3492

## Mali oglasi

**Kdor hoče da se mu pošlje ali kako drugo informacijo tičečo se malih oglasov naj priloži v znamkah 2 Din sicer ne bo prejel odgovora!**

### CENE MALIM OGLASOM:

Zenitve in dopisovanja ter oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za silno 5 Din. Vse pristojbine je uposlati obenem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčujejo. St. ček. rač. pri Pošt. hranilnici v Ljubljani, 11842.

### Službe dobi

**Pridno dekle**  
kot pomočnica mot. sobarici sprejeto Hotel Struželj. 35639

**Boljše dekle**  
za vsa hišna dela in ki se razume na kuhno, sprejemam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35419

**Dekle**  
za vse hišne posle, pridno, pošteno in enažno, samostojno delavko, sprejemam. Naslov pove oglas. oddelku »Jutra«. 35282

**Frizerko**  
perfektno sprejemam takoj za stalno ali vsaj za en mesec. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 34998

**Pek. vajenca**  
ki se je učil nad eno leto, sprejemam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35254

**Učenko**  
za strojno pločanje, z vso oskrbo v hiši sprejemam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35532

**Cvetličarna**  
sprejme prodajalca, ozir. vezalko in raznašalko. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35391

**Slasličar**  
provizor in samostojen, z dolgoletnimi spretnostmi, dobi namoščanje. Plača po dogovoru. Služba stalna. Ponudbe na oglas. oddelku »Jutra« pod »Slasličar«. 35126

**Pletiljo**  
dobro izurjeno na stoj št. 16, sprejemam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 35224

**15 delavcev**  
vsajnih dela v kamnolomu, sprejemam takoj za Mojstrano. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35647

**Zasluzek**  
**Boljša šivilja**  
gre živat na dom. Naslov v oglasnem oddelku 35495 tra.

**Sivilja**  
samostojna za na dom se sprejme. Ponudbe pod »Zmožna« na oglasni oddelku »Jutra«. 35454

**Službe iša**  
**Mesar**  
Položim kavojo 45.000 Din primerni službi za takoj najraje v mesar. stroki. Ponudbe pod št. »Mesar« na ogl. oddel. »Jutra«. 35608

**Kuharica**  
srednje starosti išče mesta gospodinjice pri starejšemu gospodu ali gospe brez otrok. Na željo govorim tudi nemško in srbsko. Ponudbe na upravo »Jutra« pod »22«. 35617

**Elektrostrojni mojster**  
absolvent tehnične šole na Dunaju, izkušen ključavničar, išče službo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35367

**Natakar**  
zmožen kavicje in nemiščine, sprejme mesto plačilnega. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35485

**Šofer**  
zanesljiv in dober vozač želi službo za takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35195

**Šivilja**  
dobro izveščana, želi mesto pomočnice, po možnosti e hrano in stanovanjem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35632

**Smrekova drva**  
odpadka od starobnega lesa, več tisoč kg, prodaja Ljubljanska gradbena družba z o. z., Ljubljana, Slomska ul. 19. 35427

**Otroški voziček**  
na poročni, skoro nov, nikljast, prodam. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 35597

**Plinski štedilnik**  
in plinski kuhalnik na prodaj. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 34989

**Kupim:**  
rabljeno v dobrem stanju: 1 transmisijsko 90 mm 4,5 m, 4 kompletne ločnice (Ring-schneiderlager) 90 mm, 2 železne jermenice 2000 X 200 do 240 X 90 mm. Ponudbe Stoh & Drobnič, Videm - Dobropolje. 35618

**Klaviir**  
kupim. Ponudbe pod »Klaviir« na ogl. odd. »Jutra«. 35645

**Decimnalno tehcnico**  
od 500 do 1000 kg kupim. Ponudbe pod »Dobro ohranjena decimalka« na ogl. odd. »Jutra«. 35641

**Kuhinjska Oprava**  
dobro ohranjena, nov šiviljni stroj, umetniška japonska šah-miza in navadna miza takoj na prodaj. Poizve se v ogl. odd. »Jutra«. 35658

**Avto**  
znamke Mathis v dobrem stanju po jako ugodni ceni naprodaj. Vprašati v garaži Kopač, Bleiweisova cesta. 35611

**Luknjačo**  
(Lochstanze) dobro ohranjeno, do 8 mm luknjače, kupi K. Bocak, klesarstvo, Trnava. 35630

**Štedilnik**  
če mogoče emaljiran, erodnjevnik, dobro ohranjen, kupim. Naslov pove oglas. oddelku »Jutra«. 35341

**Ročni voziček**  
na starih kolesih, v dobrem stanju kupim. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 35353

**Vodno sesalno**  
za pritek prodam. Rozman, Cankarjevo nabrežje 7/II. 35613

**2 zimska plašča**  
moderna, s krznom in 2 plešni obteki prodam. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 35606

**Otroški voziček**  
v dobrem stanju se prodaja. Velika tolnarska ulica 6. 35614

**Sobo**  
z 2 posteljama, parketirano in z električno razsvetljavo oddam takoj. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 35487

**Opremljeno sobo**  
s posebnim vhodom oddam. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 35504

**Prazno sobico**  
s strednikom ali dimnikom lašcem za stalno. Cenj. ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod št. Frankov. 35648

**Lepo sobo**  
s posebnim vhodom oddam. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 35505

**Opremljeno sobo**  
išče gospodinja. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Sredina«. 35597

**Sostanovalko**  
v lepo tračno sobo, z vso oskrbo za 800 Din sprejme s 1. novembrom uradnika rodbina Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35529

**2 sobi s hrano**  
oddam preprostim gospodom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35030

**Clasbila**  
**Pianino**  
Hoffmann, s kovinsko konstrukcijo, poln glas, popolnoma ohranjen, ugodno na prodaj. Naslov pri podružnici »Jutra« v Celju. 35630

**Klavir!**  
Preden kupite klavir, si ogledite moje bogato zalogo prvovrstnih klavirjev. Prodajam najceneje, na najmanjše obroke, z garancijo brez vsakega pribitka ali vračanja kakršnihkoli obresti. — Izposojevalnica! Warbinek, Ljubljana, Gregorčičeva 5 (v bližini Glasbene Maticice). 35481

**Razno**  
**Magister**  
išče mesto. Ponudbe pod »Magister 511« na Jugomose, Beograd, Terazije 25. 35386

**Dve prazni sobi**  
eolnčni, skupno ali posebej oddam s 1. novembrom na Taboru. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35660

**Dekle**  
za vsa kuhinjska dela sprejemam Hotel Struželj. 35640

**Stanovanje**  
sobe in kuhinje, za 2 osebi, v novi hiši oddam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 35512

**Stanovanje**  
3 sob, kopalnico, kuhinje in prikljčen oddam takoj ali s 1. novembrom za 1000 Din. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 35389

**Sobe**  
**Lepo sobo**  
s posebnim vhodom oddam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 35607

**Opremljeno sobo**  
novo, s posebnim vhodom, parketirano, z elektr. razsvetljavo, oddam s takoj boljšemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35516

**Lepo sobo**  
s posebnim vhodom oddam. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 35505

**Opremljeno sobo**  
išče gospodinja. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Sredina«. 35597

**Sostanovalko**  
v lepo tračno sobo, z vso oskrbo za 800 Din sprejme s 1. novembrom uradnika rodbina Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35529

**2 sobi s hrano**  
oddam preprostim gospodom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35030

**Damska krojačica**  
Stefka Konač Tržakova cesta 26 — »Stap in doma se pripravoda cenj damam 35560

**Clasbila**  
**Pianino**  
Hoffmann, s kovinsko konstrukcijo, poln glas, popolnoma ohranjen, ugodno na prodaj. Naslov pri podružnici »Jutra« v Celju. 35630

**Klavir!**  
Preden kupite klavir, si ogledite moje bogato zalogo prvovrstnih klavirjev. Prodajam najceneje, na najmanjše obroke, z garancijo brez vsakega pribitka ali vračanja kakršnihkoli obresti. — Izposojevalnica! Warbinek, Ljubljana, Gregorčičeva 5 (v bližini Glasbene Maticice). 35481

**Razno**  
**Magister**  
išče mesto. Ponudbe pod »Magister 511« na Jugomose, Beograd, Terazije 25. 35386

**Dve prazni sobi**  
eolnčni, skupno ali posebej oddam s 1. novembrom na Taboru. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35660

**Dekle**  
za vsa kuhinjska dela sprejemam Hotel Struželj. 35640

**Stanovanje**  
sobe in kuhinje, za 2 osebi, v novi hiši oddam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 35512

**Stanovanje**  
3 sob, kopalnico, kuhinje in prikljčen oddam takoj ali s 1. novembrom za 1000 Din. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 35389

**Sobe**  
**Lepo sobo**  
s posebnim vhodom oddam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 35607

**Opremljeno sobo**  
novo, s posebnim vhodom, parketirano, z elektr. razsvetljavo, oddam s takoj boljšemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35516

**Gospodične in gospe**  
ki žele zase živati perilo, sprejemam v dnevan in večera nohak M. Goršan. Za Beogradom, vila »Rozinka«

**Karkoli želite**  
kuditi ali prodati ogrevice v Argenturini in korniški trgovini v Ljubljani. Studentska ulica 7. 35377

**Krizanteme**  
velikane ter v hibernarjem slobno gojenje — kot drevesca za okras verande, naj si ogledate ljubiteljski cvetlice na Poljanski c. 12. 35388

**Dunaj!**  
Želite li nakupovati na Dunaju hitro, dobro in poceni, obvestite mene da Vas sprejmem M. D. Wien VII. Seideng. 27/17. 35633

**Urarska popravila**  
izvršuje najceneje in najpreznejše Franc Wolfing urar. Gosposvetška cesta 12. 35592

**Slike za legitimacije**  
izdeluje najhitreje fotograf Hugon Ribar Ljubljana, Sv. Petra cesta 25. 312

**Cenjenim damam**  
se pripravoda za prvovrstno in tračno odnurno ter striznja v vseh oblikah Vjekoslav Gjerin Maribor, Jarčičeva št. 9. 34993

**Damska krojačica**  
Stefka Konač Tržakova cesta 26 — »Stap in doma se pripravoda cenj damam 35560

**Clasbila**  
**Pianino**  
Hoffmann, s kovinsko konstrukcijo, poln glas, popolnoma ohranjen, ugodno na prodaj. Naslov pri podružnici »Jutra« v Celju. 35630

**Klavir!**  
Preden kupite klavir, si ogledite moje bogato zalogo prvovrstnih klavirjev. Prodajam najceneje, na najmanjše obroke, z garancijo brez vsakega pribitka ali vračanja kakršnihkoli obresti. — Izposojevalnica! Warbinek, Ljubljana, Gregorčičeva 5 (v bližini Glasbene Maticice). 35481

**Razno**  
**Magister**  
išče mesto. Ponudbe pod »Magister 511« na Jugomose, Beograd, Terazije 25. 35386

**Dve prazni sobi**  
eolnčni, skupno ali posebej oddam s 1. novembrom na Taboru. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 35